

KURJER WILENSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9¹/₂—3¹/₂ popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—2 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9¹/₂—3¹/₂ i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł, z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty — 70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe — 30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń w tekście 4-to łamowy, za tekstem 6-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń mięjsca.

Nowe Niemcy z lotu ptaka

Emocje „szarego człowieka“

Poprzedni swój artykuł *) zakończyłem twierdzeniem, że ogromna większość obywateli Rzeszy Niemieckiej obecnie stoi za reżimem hitlerowskim. Jest to twierdzenie wypowiedziane na podstawie powierzchownych wrażeń, odniesionych z 10-ciodniowego pobytu w Niemczech. Jestem mimo to przekonany, że wrażenie moje jest trafne. Obiecałem to uzasadnić.

Masę każdego narodu tworzą szary ludzie: robotnicy, chłopci, rzemieślnicy, drobni urzędnicy i t. p. Co wiąże tych ludzi z hitlerowskim reżimem? W jakim stopniu wewnętrzną opozycję pokrywają oni maską pozornego posłuszeństwa?

Poprzedni system wejmarski sprzyjał rozpowszechnieniu się w Niemczech ideału wygodnego mieszczańskiego konsumowania życia. Wewnątrz socjal-demokracji niemieckiej odbywał się proces rozszczepiania się jednolitej kiedyś postawy. Cała hierarchja partji i jej związków zawodowych, oraz masa zatrudnionych pracowników, stojąc formalnie na gruncie proletarjackich haseł, nabierała psychologii drobnomieszczańskiej i faktycznie tkwiła w życiu w obozie burżuazyjnym. Reszta, którym los nie poszczęścił, radykalizowała się w kierunku haseł rewolucyjnych, oscylowała pomiędzy komunizmem a nacjonal-socjalizmem.

Liberalizm wejmarskiej Rzeszy nie zadawał nikogo. Nie dawał strawy aspiracjom podrażnionej kłęką dumy narodowej, nie tworzył dla drobnego mieszczaństwa warunków pewności egzystencji, pozbawiał pracy i chleba coraz większe masy robotnicze.

Jak to bardzo trafnie sformułował red. Stpiczyński w odczycie niedawno wygłoszonym w Wilnie, pierwszym dążeniem człowieka jest zapewnienie sobie bytu. Dopiero kiedy to posiada, żąda dla siebie wolności. Człowiek objęty psychologją „głodu i trwogi“ nie ceni wolności. Gotów jest wyrzec się jej byle uzyskać to, co mu potrzeba dla egzystencji, gotów jest poddać się każdemu przymusowi, jeżeli on mu to zapewni. Tak czyni niejedno stworzenie żyjące: w chwili trwogi i niebezpieczeństwa zbiega się w stado i tam szuka woli kierowniczej ulegając jej chętnie i gorliwie.

Przed erą hitlerowską socjalizm niemiecki negował lub zwalczał pierwiastki ekspansji i dumy narodowej, tkwiące głęboko w psychice przeciętnego Niemca. Jednocześnie przedhitlerowski nacjonalizm, uosobiony w junkrach pruskich i wyższych sferach

Hitler pomiędzy robotnikami zakładów „Siemens — Schukert“.

Członkowie „Arbeitsdienst“ udają się na robotę w polu.

zach mieszczańskich i biurokratycznych, przeciwstawiał się dążeniom szerokich warstw ludowych do emancypacji socjalno-gospodarczej. Liberalistyczny system wejmarski przyglądał się tym sprzecznym tendencjom dość obojętnie, nie stworzył żadnej własnej dynamicznej koncepcji i został bez trudu spędzony z pola przez ruch masowy, łączący w sobie

oba powyższe dążenia: odrodzenia i ekspansji narodowej i emancypacji socjalno-gospodarczej warstw dolnych społeczeństwa.

Nacjonal-socjalizm, operując znakomitemi metodami propagandy swoich haseł wśród najszerszych warstw ludowych i świetnie znając ich psychologję, trafił na grunt niezmiernie podatny. Ściągnął do siebie przede wszystkim

młodzież, żadną czynnej postawy wobec życia. Odrzucił zasadę walki klas i podjął teorię „totalności“ organizmu narodowego, czyniąc jego dobro najwyższym kryterjum działania. Lecz — co należy z wielkim naciskiem podkreślić — przyjmując tę teorię, podjął jednocześnie hasło przebudowy dotychczasowej struktury społecznej Niemiec w sensie wyrównania w górę położenia warstw upośledzonych, „odproletaryzowania“ ich. W tym połączeniu haseł socjalnej przebudowy z politycznymi hasłami wielkości, potęgi i ekspansji nowych Niemiec tkwi tajemnica powodzenia ruchu nacjonal-socjalistycznego.

W marcu r. ub. wypadło partji dziś rządzącej przejść od głoszenia haseł do ich realizacji. Nastąpił czas próby, chwila zdania egzaminu wobec mas, na których pozyskanie akcja była obliczona. Jak wypadł ten egzamin?

Nie mogę w artykule dziennikarskim przedstawić nawet pobieżnie ustawodawstwa dotyczącego stosunków pracy, oraz całej skomplikowanej organizacji t. zw. „Arbeitsfrontu“. Nie o to zresztą chodzi. Istotną rzeczą są tu tendencje nowego systemu, oraz ich oddziaływanie na sytuację i psychikę niemieckiego „szarego człowieka“.

* * *

Punktem kapitalnym reformy niemieckiej jest wysunięcie na czoło w wartościowaniu społecznym czynnika pracy. Wszystko jedno przytem — umysłowej czy fizycznej. Różnica ta jest usilnie, z całym nakładem propagandy, zacieraana. Niema takiego rodzaju pracy, której mu siałby się ktoś wstydzić. U wejścia na wystawę „Deutsches Volk — Deutsche Arbeit“ w Berlinie stoi coś w rodzaju obelisku z emblematami nacjonal-socjalizmu. Są to: sierp, młot, koło trybowe

(Dokończenie art. na str. 2-giej).

Rekonstrukcja rządu w Łotwie

RYGA (Pat). W godzinach południowych został utworzony nowy łotewski gabinet w składzie następującym: ULMANIS — premier i minister spraw zagranicznych, SKUJENIEKS — wicepremier, GULBIS — minister spraw wewnętrznych, BALODIS — minister wojny, EKIS — minister finansów (obecny poseł łotewski w Kownie), KAULINSZ — minister rolnictwa, RUBULS — minister opieki społecznej, ADAMOWITZS — minister oświaty,

ABSIT — minister sprawiedliwości, EINBERG — minister komunikacji.

RYGA (Pat). Agencja Łeta komunikuje, że nowi członkowie rządu byli wybrani nie jako przedstawiciele stronnictw politycznych, lecz jako wybitni specjaliści i znani działacze. Minister komunikacji Einbergs dotychczas zajmował stanowisko dyrektora departamentu poczt i telegrafów. Minister finansów Ekis był posłem łotewskim w Kownie.

Zawieszenie działalności rad miejskich.

RYGA (Pat). W następstwie ogłoszenia stanu wojennego minister spraw wewnętrznych zawiesił działalność rad miejskich. Prezydent Ulmanis otrzymu-

je ze wszystkich stron kraju wielkie ilości telegramów, zwłaszcza od sfer chłopskich, z życzeniami i wyrazami wielkiego zadowolenia z poczyną rządu.

Aresztowanie austriackich emigrantów.

RYGA (Pat). Władze bezpieczeństwa aresztowały 10 członków austriackiego Schutzbundu, którzy schronili się w Ło-

twie po rozgromieniu austriackiej partji socjal-demokratycznej. Schutzbundowcy byli gośćmi łotewskich socj-demokr.

Na ulicach Rygi.

RYGA, (PAT). — Ze względu na obowiązujący stan wojenny ulice Rygi opustoszały wczoraj wieczorem wcześniej niż zwykle. Kawalerie zostały zamknięte już o godz. 21 a gospody o godz. 23. Wyszynk alkoholu został na przeciąg

2 dni całkowicie zakazany, po tym zaś terminie godziny wyszynku mają być ściśle ograniczone. Przedstawienia w teatrach i kinach nie uległy przerwie, frekwencja jednak była względnie mała.

Zelżenie kursu w Kłajpedzie.

RYGA, (PAT). — Z Kowna donoszą: Zauważyć się daje pewne osłabienie anty hitlerowskiego kursu w Kłajpedzie. M. in. zwracają uwagę na fakt, że z pośród are-

szowanych ostatnio w Kłajpedzie 7 działy narodo-socjalistycznych zatrzymano w areszcie tylko jednego, 6 zaś zwolniono.

*) „W kleszczach propagandy“ Nr. 128 „Kurjera“ z 13 maja br.

Emocje „szarego człowieka“

(Dokończenie art. ze str. 1-szej).

i t. p. U dołu napisy, m. in. napis: „Es wird künftig nur einen Adel geben — den Adel der Arbeit“ (w przyszłości istnieć będzie tylko jedno szlacheństwo — szlacheństwo pracy). Na ogromnych transparentach poprzez ulice widnieją napisy: „szanuj robotnika“ lub „szanuj spracowane ręce“, „stwórz pracę dla bezrobotnego — przysłużysz się w ten sposób twemu narodowi“ i t. p.

Możnaby sądzić, że jest to tylko zewnątrzna retoryka. Tak jednak nie jest. To fragment ogólnej akcji, skierowanej ku przedstawieniu utylitarnych obyczajów i poglądów na stosunki pracy. Praca jest realnym wymogiem w 3-iej Rzeszy, legitymacją pełni obywatelstwa. Obywatel, który między 18 a 24 rokiem życia nie przejdzie przez t. zw. „Freiwilliger Arbeitsdienst“ nie dostanie posady lub stałego zajęcia w warsztatach pracy, zależnych od reżimu. A zależne są właściwie wszystkie, mimo, że państwo nie wchodzi do przedsiębiorstw z własnym kapitałem, lecz ogranicza się do normowania ich produkcji z tytułu swoich prerogatyw publiczno-prawnych.

Stosunek pracodawcy do pracobiorcy uległ radykalnej zmianie w ramach zasad „Arbeitsfrontu“. Nierzadko w hierarchii partyjnej podwładny stoi znacznie wyżej od swego szefa. Kastowość obyczajowa i towarzyska jest systematycznie łamana. Byłem w Berlinie na zabawie tanecznej, urządzonej przez dyrekcję hotelu dla całego personelu. Byli na niej dyrektorowie i kucharze, radcy prawni i kelnerzy, inżynierowie i pokojówki. Uderzającą była swoboda zabawy i zachowania się całego tego — jakby u nas powiedziano — „mieszanego“ towarzystwa. Jeden ze stałych towarzyszy naszej wycieczki po Niemczech, sekretarz poselstwa niemieckiego w Hadze, b. oficer jazdy wirtemberskiej w czasie wojny, człowiek bardzo elegancki i kulturalny, bawił się ze szczególną i zapalem, nie objawiając niczym swej wyższości kastowej, czy społecznej. Tego rodzaju „mieszane“ zabawy są nakazem doktryny nacjonal-socjalistycznej dla wszystkich przedsiębiorstw i warsztatów produkcji. Niwelacja, lub — ściślej — równanie w górę towarzyskie, nie zaciera dyscypliny partyjnej lub organizacyjnej w zakresie produkcji. Odbiera jej tylko to, co podwładny odczuwa jako swoją osobistą, ludzką niższość. Podnosi to jego poczucie godności i indywidualnej wartości społecznej, daje mu niezmiernie silny impuls do życia i pracy, wiąże mocno z całym organizmem społecznym.

* * *

Możnaby takich przykładów przytaczać bez liku. Z tych powierzchownych (podkreślam to) obserwacji nasuwa się wniosek dość nieoczekiwany. Oto nacjonal-socjalizm, odrzucając liberalistyczną demokrację formalną, realizuje zapomocą dwóch potężnych środków — przymusu i propagandy — pewien typ demokracji społecznej.

Czy to niezbyt śmiały wniosek? Czy nie kryje się w tem jakieś głęboko utajone oszustwo? Czy Hitler i jego sztab nie siedzą w kieszeni wielkiego kapitału?

Nonsens. Hitler korzystał z pomocy wielkiego kapitału, kiedy szedł do władzy. Wielki kapitał, popierając jego ruch, wybierał zło mniejsze. Liczył na to, że wódz niemieckiego faszyzmu będzie się wystrzegał zniszczenia organizacji i techniki produkcji kapitalistycznej w obawie, że nie zdoła

ich niezem innym natychmiast zastąpić. Wielki kapitał kalkulował, że zgłaszając akces do hitleryzmu, utarguje od niego jednak więcej, niż od komunizmu. Nie Hitler od wielkiego kapitału, lecz kapitał od Hitlera jest dziś całkowicie zależny. Kanclerz Rzeszy może wszak najlegalniej w świecie wywłaszczać wszystkich kapitalistów w Niemczech na czyjąkolwiek korzyść zechce. Oczywiście tego nie robi, choćby dlatego, aby nie stracić sił fachowych i organizacyjnych, tak bogatych w kapitalizm niemiecki. Ale bez trudu zmusi ich do służby dla swej doktryny, o ile sam przy niej wytrwa i nie ulegnie temu co Francuzi nazywają „embourgeoisement“. Za to nie ręczę.

Ale to, co widziałem obecnie, wygląda po wierzchu tak: Niezmiernie podniesienie ducha wszystkich zatrudnionych. Aktywność na wszelkich polach pracy i produkcji gorączkowa, zadowolenie, poczucie własnej wartości na twarzy przechodnia. Zapal w oczach i twarda buła w kroku maszerującej w takt bębna młodzieży. Duży postęp w kierunku zrównania różnic klasowych i towarzyskich. Ani jednego żebraka na ulicach. Pornografja wymieciona z kiosków. Ogromny wzrost dumy i ekspansji narodowej, demonstrowanej zawsze z przymiotnikiem „pokojowy“. Kult pracy i progermańskich narodowych pierwiastków.

* * *

Zastrzegam: Nie byłem w robotniczych dzielnicach Berlina. Nie zetknąłem się z żadnym działaczem katolickim. Nie rozmawiałem w cztery oczy z bezrobotnym. Nie byłem w żadnym obozie koncentracyjnym. Nie odwiedziłem żadnej rodziny żydowskiej, pozostałej w Niemczech. Jednym słowem: nie oglądałem odwrotnej strony medalu. Mieliśmy do czynienia wyłącznie z przedstawicielami panującego reżimu, lub conajwyżej z elementami mu posłusznymi.

Jak liczną i silną jest niezadowolona i wroga reżimowi mniejszość w Niemczech? Co ona myśli i czuje? Mam znacznie mniej elementów dla sformułowania odpowiedzi. Ale choć ukradkiem trzeba rzucić okiem na tę odwrotną stronę medalu.

Testis.

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY.

Powrót delegacji lotniczej z Ankary.

Do Warszawy powróciła dziś samolotem z Ankary część delegacji lotniczej z dyr. Lotu p. Makowskim — na czele, która pod przewodnictwem wice-ministra Bobkowskiego prowadziła pertraktacje z rządami Rumunii, Bułgarii i Turcji w sprawie przedłużenia polskiej komunikacji lotniczej z Bukaresztu przez Konstantynopol do Palestyny.

Odpowiednie umowy z rządami ru-

Nowy rząd po zaprzysiężeniu na Zamku.

Tnia 15 h. m. odbyło się na Zamku zaprzysiężenie nowego Rządu. Fotografia przedstawia członków Rządu.

Siedzą (od lewej) Bronisław Pieracki, min. Spraw Wewnętrznych, prof. Leon Kozłowski, premier, Prezydent R. P. prof. Ignacy Mościcki, Marszałek Józef Piłsudski Minister Spraw Wojskowych, Józef Beck, min. Spraw Zagran.

Stoją: Jerzy Paciorkowski, min. Opieki Społecznej, inż. Emil Kaliński, min. Poczty i Telegrafów, Wacław Jędrzejewicz, min. WR. i OP. Bronisław Nakonecznikoff-Klukowski, min. Rolnictwa i Reform Rolnych, prof. Władysław Zawadzki, min. Skarbu, Michał Butkiewicz, min. Komunikacji, Henryk Floyar Rajchman, min. Przemysłu i Handlu, Czesław Michałowski, min. Sprawiedliwości.

Wizyty członków rządu

WARSZAWA (Pat). Prezes rady ministrów prof. dr. Leon Kozłowski rewizytował w dniu dzisiejszym marszałka Sejmu dr. Świtalskiego i marszałka Senatu Władysława Raczkiewicza.

WARSZAWA (Pat). Minister przemysłu i handlu Henryk Floyar Reichman odwiedził marszałka Senatu, który go rewizytował.

Rewizyta kard. Kakowskiego

WARSZAWA (Pat). — Prezes Rady Ministrów prof. dr. Leon Kozłowski przyjął w dniu dzisiejszym księdza kardynała Kakowskiego, który rewizytował premiera.

Po raz trzeci nie zatwierdzono wyboru prezydenta Gniezna.

GNIEZNO (Pat). Minister spraw wewnętrznych nie zatwierdził wyborów na prezydenta miasta dyrektora Leona Mikołajczaka i polecił urzędowi wojewódzkiemu zarządzić ponowne, trzecie zrzędu, wybory prezydenta miasta Gniezna.

Dziennikarze niemieccy odlecieli.

WARSZAWA (Pat). Dziś o godzinie 10,50 samolotem pasażerskim odlecieli do Berlina dziennikarze niemieccy, którzy bawili w Warszawie od wtorku, t. j. 15 h. m., na zaproszenie polskich linii lotniczych „LOT“.

Znowu tragedia w kopalni.

BRUSELA (PAT). — We czwartek w południe na kopalni Paturages wydarzył się nowy wypadek. W chwili, gdy w szybie znajdowała się drużyna ratownicza oraz komisja techniczna inżynierów, nastąpił ponowny wybuch gazów, który wywołał pożar. Uratowano jedynie 6 osób silnie poparzonych. Reszta, to jest 5 inżynierów i 9 górników zginęła w pożarze.

Znowu ogromny pożar w pow. sarnieńskim.

SARNY (PAT). — Dziś wybuchł pożar we wsi Anduga, gminy Włodzimierzec, który w ciągu kilku godzin zniszczył 70 zabudowań w tem szkole powszechną, cerkiew i miejscowy folwark. Straty wynoszą około zł. 200,000.

Przyczyną pożaru była wadliwa budowa kotłowni. W akcji ratowniczej wzięły udział okoliczne straże pożarne.

Kronika telegraficzna

— W AMERYCE ODBYŁO SIĘ CHRZCINY SAMOLOTU LITEWSKIEGO „Lituanica II“. Samolotem tym na dokonał lotu transatlantycznego w lipcu pilot Januszewski.

— W AKADEMII ATEŃSKIEJ ODBYŁO SIĘ UROCZYSTE OTWARCIE MIĘDZYKONFERENCJOWE KONGRESU OLIMPIJSKIEGO w obecności prezydenta republiki, członków rządu, korpusu dyplomatycznego oraz przedstawicieli 42 państw. Polskę reprezentuje gen. Rouppert.

— B. MIN. AUSTIN CHAMBERLAIN ULEGŁ KATASTROFIE SAMOCHODOWEJ. Taksówka którą jechał on zderzyła się z innym samochodem. Minister nie odniósł poważniejszych obrażeń.

— W PFORZHEIM W BADENI WYDARZYŁA SIĘ KATASTROFA KOLEJOWA. Parowóz przetokowy zderzył się z wjeżdżającym na stację pociągiem osobowym. Wskutek zderzenia 3 wagony pociągu zostały zniszczone. Według dotychczasowych danych 4 pasażerów zostało zabitych, kilkunastu odniosło ciężkie rany, wiele osób jest kontuzjowanych.

Giełda warszawska.

WARSZAWA (PAT). — WALUTY: Berlin 209,35 — 209,87 — 298,83. Londyn 27,02 — 27,15 — 26,89. Nowy York 5,28 i pół — 5,31 i pół — 5,25 i pół. Nowy York kabel 5,29 — 5,32 — 5,26. Paryż 34,94 — 35,03 — 34,85. Szwajcaria 172,07 — 172,50 — 171,64. Dolar prywatny 5,27. Rubel 4,61 i pół (5-ki) 4,63 (10-ki).

Liga Narodów biedzi się nad sprawą wojny Boliwija — Paragwaj.

GENEWA, (PAT). — Rada Ligi Narodów kontynuowała dziś prace. Głównym punktem obrad była sprawa wojny boliwijsko paragwajskiej. Min. Eden stwierdziwszy, że kontynuowanie wojny między temi 2 państwami nie posiadającymi fabryk broni jest możliwe tylko dzięki dostawie broni i amunicji przez

kraje europejskie i amerykańskie, zaproponował, aby Rada Ligi Narodów powzięła inicjatywę nałożenia embargo na eksport broni do obu krajów.

Delegaci Francji, Włoch i innych krajów poparli propozycję Edena, co do której rada powołała do następnego posiedzenia.

Lewica w Austrii przygotowuje się

BERLIN, (PAT). — Prasa niemiecka ogłasza dziś autentyczny rzekomo tekst raportu austriackiego szefa bezpieczeństwa generala — ma jora Ronzego.

Raport ten, przedstawiony kanclerzowi Dollfussowi, zawiera dane dotyczące rzekomych

przygotowań ze strony żywołów lewicowych w Austrii do wystąpienia zbrojnego. Wedle raportu w samym Wiedniu jest przeszło 74,000 zorganizowanych członków oddziałów szutzbundowych rozporządzających 44,000 karabinami.

Wyszła z druku powieść zn. aut wileńskiej Wandy Dobaczewskiej
P.T.
ZWYCIĘSTWO JÓZEFA ŻOŁĄDZIA
osnuta na tle stosunków miejscowych, poruszająca współczesne problemy społeczne.
Nakład księgarni Józefa Zawadzkiego.

Memorandum litewskie i odpowiedź Łotwy i Estonji

(Od naszego korespondenta).

Korespondencja poniższa została napisana przed ostatnimi wypadkami na Łotwie (Red)

Ryga, 15 maja 1934 r.

Pomimo, że memorandum litewskie nie zostało podane do wiadomości publicznej, wywołało ono obszerny komentarz w prasie łotewskiej. Prasa stołeczna wywołując się zasadniczo za koniecznością przyjęcia propozycji litewskiej poczyniła szereg poważnych zastrzeżeń. „Jannakas Zinas“ między innymi zażądała uregulowania jałowego sporu o Wilno. „Latvis“ zaś zaznaczyło że Litwa nie może liczyć na równorzędne traktowanie przez pozostałe państwa bałtyckie, a jej krok obecny powinien być komentowany jako głos wolającego o pomoc.

Litwa prowadząc dotychczas politykę „poziomą“ budowała swoją przyszołość na niezgodzie Polski z jej sąsiadami na Zachodzie i na Wschodzie, zaś w stosunku do państw bałtyckich, z którymi Polskę łączą przyjazne stosunki, zachowywała jaknajdalej idącą rezerwę nazywając ideę związku państw bałtyckich politycznym romantyzmem.

Filary polityki zagranicznej Litwy runęły jak domki z kart. Porozumienie Polski z ZSRR, a potem z Niemcami otworzyło oczy politykom litewskim. Litwa znalazła się w całkowitej izolacji. Niemcy, które dotychczas wygrywały Litwę w jej sporze o Wilno przeciwko Polsce, zerwały z dotychczasową taktyką i przeszły do ofensywy lecz tym razem w stosunku do Litwy. Prasa niemiecka komentując odpowiedź Rzeszy na propozycję ZSRR, zagwarantowania niepodległości państw bałtyckich wyraźnie zaznaczyła, że na tego rodzaju propozycje Rzesza zgodzić się nie może zanim kwestja Kłajpedy nie zostanie uregulowana.

Stan izolacji Litwy zmusił ją do szukania zbliżenia z państwami bałtyckimi i zmiany polityki zagranicznej.

Nie bez słuszności jest uwaga, że Litwa nie wykorzystywała odpowiedniego momentu, i nie zgodziła się wcześniej na niejednokrotne propozycje przystą-

pienia do sojuszu estońsko-łotewskiego. Propozycja Litwy uczyniona w odpowiednim czasie otwierałaby przed Litwą znacznie dogodniejsze perspektywy. W odpowiedzi na memorandum rządu Łotwy i Estonji zaznaczyły, że są gotowe do opracowania zasad, które będą służyły za podstawę współpracy 3-ech państw bałtyckich.

W celu przynaglenia tych prac rząd Łotwy i Estonji proponuje rządowi litewskiemu wszczęć bezpośrednio rokowania. Nie przewidując żadnych przeszkód nie do przewyżyczenia przy opra-

cowaniu wstępnych zasad. Litwa i Estonja po dojściu do porozumienia pomiędzy trzema państwami zapraszają Litwę do przystąpienia do umowy estońsko-łotewskiej zawartej w dniu 17 lutego 1934 roku.

Pomimo, że treść memorandum litewskiego nie została podana do wiadomości publicznej, z odpowiedzi rządu łotewskiego i estońskiego wynika, że jest tam szereg nieścisłości i niejasności i że memorandum to może jedynie służyć za podstawę do opracowania wstępnych zasad związku trzech państw, i wy-

maga szeregu wyjaśnień, poprawek i uzupełnień, od przyjęcia, których Łotwa i Estonja uzależniają przystąpienie Litwy do sojuszu łotewsko-estońskiego, który istnieje od przeszło 10-ciu lat i w roku obecnym został odnowiony.

Litwa o ile szczerze dąży do zbliżenia z państwami bałtyckimi zgodzi się zapewne ze stanowiskiem Estonji i Łotwy, a sojusz tych trzech państw niewątpliwie przyniesie im dużo korzyści i stanie się zaczątkiem idei, która tak wyraźnie została zakreślona 1920 roku na konferencji w Bulduri. **B. Z. K.**

Pożegnanie p. Premjera Jędrzejewicza w Prezydjum Rady Ministrów.

W Prezydjum Rady Ministrów odbyło się pożegnanie p. premjera J. Jędrzejewicza przez urzędników Prezydjum Rady Ministrów w obec-

ności pp. podsekretarzy stanu Siedleckiego i Lechnickiego. Fotografia przedstawia b. premjera otoczonego towarzyszymi pracy.

Ministrowie estońscy przyjadą do Polski

WARSZAWA (Pat). Dnia 23 b. m. na zaproszenie rządu polskiego przyjeżdża do Warszawy estoński minister spraw zagranicznych Seljamaa. Pobyt ministra Seljamaa potrwa dwa dni. Ministrowi towarzyszyć będzie wiceminister spraw zagranicznych Laretei.

Dymisja posła Sidzikauskasa

LONDYN (Pat). Dymisja dotychczasowego posła litewskiego w Londynie Sidzikauskasa została ostatecznie zatwierdzona. Posłem litewskim w Londynie mianowany został dotychczasowy poseł litewski w Waszyngtonie Balutis, kt. prowadził ostatnio z ramienia rządu litewskiego rokowania handlowe w Londynie.

Państwowa rada spółdzielcza.

WARSZAWA, (Pat). 17 b. m. odbyło się pierwsze po uchwaleniu przez sejm nowej ustawy o spółdzielniach — plenarne posiedzenie państwowej rady spółdzielczej. Posiedzenie otworzył wiceminister skarbu Koc który złożył członkom rady życzenia owocnych obrad, poczem przekazał przewodnictwo prezesowi rady Ksawerowi Pomijałskiemu. Na posiedzeniu powzięto uchwały dotyczące planu działalności państwowej rady spółdzielczej. Poza tem dokonano wyboru trzech komisji.

Nowe władze uniwersytetu ryskiego

RYGA. (Pat.) Rada uniwersytecka przeprowadziła wczoraj wybory nowych władz. Rektorem wybrany został ponownie Auszkap, prorektorem do spraw młodzieży prof. Adamowitza, prorektorem do spraw gospodarczych prof. Gulbis. Wykłady rozpoczną się 15 września.

Konferencja transferowa nie dała rezultatów.

BERLIN, (Pat). „Baseler Nachrichten“ donoszą, że zakończono już obrady konferencji transferowej, która nie dała żadnych rezultatów, nie udało się bowiem uzgodnić ze sobą stanowisk zajętych przez poszczególne delegacje wie-

rzyeeli.

Wobec tego dr. Schacht oświadczył, że nie widzi możliwości prowadzenia dalszych rokowań. Szczególnie nieuścipliwie stanowisko mieli zająć delegaci amerykańscy.

Hitler wyjaśnia

różnice gospodarki Sowietów i Rzeszy.

BERLIN (Pat.) Wczoraj w gmachu sejmu pruskiego odbył się drugi kongres t. zw. Frontu pracy, na którym byli obecni ministrowie Rzeszy, rządów krajowych, czołowi przedstawiciele partji narodowo-socjalistycznej oraz związków gospodarczych. Obrady zagał dr. Ley. Kulminacyjnym punktem kongresu było przemówienie kanclerza Hitlera, który skreślił program społeczno-gospodarczy narodowych socjalistów i przeciwstawił go w ostrej formie etatyzmowi komunistycznemu.

Kancelarz Hitler przeciwstawił organizację gospodarstwa niemieckiego koncepcji Sowietów, zaznaczając, że Związek Sowiecki opiera się sta-

le na państwach kapitalistycznych, korzystając z maszyn i inżynierów tych państw. Narodowi socjaliści dążą natomiast do rozwoju sił tkwiących w narodzie niemieckim. Podkreślił on nieślusność stosowania dotychczasowych form walki między poszczególnymi grupami w społeczeństwie niemieckim, zaznaczając, iż tylko autorytet państwa może przeciwstawić się tego rodzaju metodom.

Kancelarz zakończył: „My wszyscy, którzy przeżyliśmy wojnę wiemy, że celem polityki nie jest prowadzenie wojny. Niemniej naród niemiecki z fanatyzmem bronić będzie swego prawa do życia na tym świecie“.

Teatr muzyczny „LUTNIA“

DZIS

premiera

„Noc w San Sebastiano“

Zniżki teatralne dla czytelników
NOWEJ
WYPOŻYCZALNI KSIĄZEK
Wilno, ul. Jagiellońska 16, m. 9.
Ostatnie nowości.
Warunki przystępne.

LISTY Z WARSZAWY

Przeoczenie demokracji.

Istnieje w Warszawie organizacja którą władze państwowe darzą, bardzo słusznie, coraz troskliwszą opieką. Organizacją tą jest Polskie Towarzystwo Reformy Mieszkaniowej.

O ile kapitaliści nie kwapią się z budową domów dochodowych i nie widać z ich strony owej osławionej inicjatywy dla zażegnania głodu mieszkaniowego, o tyle ożywiło się budownictwo spółdzielcze. Równocześnie ujawnia się ruch emancypacyjny lokatorów: kto tylko może, pragnie zrzucić jarzmo gospodara domu, tej pijawki wyjątkowo u nas dokuczliwej, i wystawić sobie bodaj najskromniejszą własną chałupinę.

Temu budownictwu indywidualnemu, niemniej niż spółdzielczemu, spieszą z pomocą kredyty rządowe, udziela-

ne przez Bank Gospodarstwa Krajowego Warszawę otacza coraz szerzej wieniec osiedli, miast ogrodów i kolonij.

Gdzie akcja ta prowadzona jest zbieżowo — przez kooperatywy czy to budowlane, czy mieszkaniowe — tam przeważają dobre jej strony. Powstają piękne ulice, domy nowoczesne, ładne, wygodne, higieniczne. Taki np. Żolibórz zapowiada się jako jedna z najwspanialszych dzielnic przyszłej Warszawy. Warszawy już nietylko wielkiej, ale olbrzymiej. Natomiast budownictwo indywidualne, biorące tu i owdzie górę nad zbiorowe, jakkolwiek bardzo pożądane, przedstawia pewne niebezpieczeństwo zarówno z punktu widzenia estetyki, jak i zdrowotności. Niebezpieczeństwo to wynika z bardzo niskiej kultury mieszkaniowej ogółu ludności. Nietylko z nędzy i nietylko proletariatu znosi ciasnotę, brak wygód, a nawet niechlujstwo swych siedzib. Działa tu poprostu niedorozwój odpowiednich potrzeb.

Na tym punkcie wymagania mieszkańców b. Galicji, a zwłaszcza Wielkopolski stoją bez porównania wyżej, ani-

żeli w b. zaborze rosyjskim. Podobnie jak Bydgoszcz różni się od Sosnowca, a Leszno od Mławy, tak odmiennie przedstawia się skala potrzeb lokatorskich. U nas to tak: zjeść trzeba, no i popić, nawet dobrze od czasu do czasu; ubrać się — wypada (jak cię widzą, tak cię piszą); ale mieszkać możesz, człowieku, jak świnia.

Ten krajowy feler zaczął coraz wyraźniej manifestować się w budownictwie indywidualnym domków jednorodzinnych. Jęły coraz liczniej wyrastać potworne budy, wille o tandetnej elegancji i wszelakiego rodzaju brzydactwa, stawiane przez najrozmaitszych parłaczków. Architekta z zasady tu się unika. Potrzebny jest tylko jego podpis dla przedstawienia w urzędzie. Natomiast kompetentnych rad szuka się u cieśli, u zduna, u ślusarza etc. Szeroki ogół wyobraża sobie, że architektura ma na prawdę coś do powiedzenia tylko przy stawianiu pałaców i wielopiętrowych kamienic.

Dziś jednak rzecz się ma zupełnie inaczej. Architekt, idąc z duchem cza-

su, przestał liczyć na klientelę wielkopolską i — jak się to ongi w Rosji mówiło — „poszedł w naród“. Postawił też sobie nowe zagadnienia do rozstrzygnięcia. Mianowicie: jak połączyć higienę, wygodę i komfort z taniością. Zagranicą, szczególnie w Niemczech i w krajach skandynawskich, stworzono już dużą literaturę na ten temat. Dowiadujemy się z niej, że nawet w bardzo skromnym domu można mieszkać ładnie i zdrowo.

W związku z temi wszystkimi okolicznościami powstało wspomniane wyżej towarzystwo, którego celem jest podniesienie naszej kultury mieszkaniowej, a tem samem — przeciwdziałanie barbarji, w jaką rządy rosyjskie wpędziły miasto polskie. Towarzystwo to założyło poradnię budowlaną, przeniesioną ostatnio do gmachu Banku Gosp. Kraj., a subsydjowaną przez Prezydjum Rady Ministrów. Dowodzi to, jak wielką wagę przywiązuje nasza władza do podjętej przez P. T. R. M. akcji.

W poradni owej może każdy otrzymać — za bardzo skromną opłatą — wszelkie informacje, związane z budo-

Odkrycie legendarnej Lemurji.

LEMURJA.

Co to jest Lemurja? — zapyta z pewnością niejeden czytelnik. Według pewnych hipotez naukowych, Lemurja była ógisi lądem, który łącząc Afrykę z Indiami, a który dzisiaj spoczywa w głębi Oceanu Indyjskiego. Analogiczne hipotezy głoszą, jak wiemy, że istniał też ógisi ląd Atlantyd, który miał łączyć Afrykę z Ameryką Południową, a którego jedynymi pozostałościami mają być dzisiejsze wyspy Kanaryjskie. Legendy o Lemurji, podobnie, jak legendy o Atlantydzie, krążyły już zdawien dawna. Zarówno w Afryce Południowej, jak też w Indiach, kursowały podania o zatopionej ziemi Gondwana, rozciągającej się między Afryką a Indiami Wschodnimi. Oczywiście uczeni długie wieki nie brali tych legend poważnie. Zastanawiające było jedno, że baśnie o Lemurji krążyły zarówno w Afryce, jak też w Azji.

UCZENI PRZYSTĘPUJĄ DO PRACY.

W roku ubiegłym kilku wybitnych uczonych angielskich zdecydowało się odbyć podróż morską, by zbadać na miejscu, czy i o ile legendy Lemurji mają jakieś uzasadnienie. Uzbrojeni w najnowsze sondy i środki techniczne, wyruszyli Angliki na pokładzie małego parowca „Mahabiss” na morze Arabskie. Zatrzymali się oni w porcie Aden, poczem w ciągu zimy r. b. urządzili trzy kolejne kursy na Ocean Indyjski, przeprowadzając najdokładniejsze pomiary i obserwacje głębin morskich. Badania te zostały zakończone nieoczekiwanym sukcesem. Uczeni ponad wszelką wątpliwość stwierdzili, że istnieje pomiędzy Afryką a Indiami Wschodnimi istnieć musiało przed tysiącami czy dziesiątkami tysięcy lat połączenie lądowe. W jaki sposób uczeni do tego doszli? Badając skrupulatnie głębokość dna morskiego w szeregu następujących po sobie punktach, skonstatowali uczeni, iż pomiędzy Afryką a Indiami Wschodnimi ciągnie się na dnie morza pasmo górskie opadające swym kierunkiem łańcuchem górskim w Afryce i Indiach. Ponadto, dzięki nowoczesnym środkom technicznym udało się uczonym zbadać skład skał, wchodzących do podwodnego łańcucha górskiego. Skład ten całkowicie odpowiadał budowie odpowiednich łańcuchów górskich na Madagaskarze i w Indiach Wschodnich.

MAPA LEMURJI

Uczni przeprowadzili swe pomiary tak dokładnie i porobili notatki tak ściśle, że łatwo już było na podstawie tego wykreślić formalną mapę zaginionego kontynentu. O ile jakiejś innej ekspedycji uda się w analogiczny sposób naszkicować położenie legendarnej Atlantyd, nauka europejska będzie mogła istotnie pochwalić się niezwykłym sukcesem.

Zresztą i bez Atlantyd sukces jest wielki. „Mahabiss” w ciągu parumiesięcznego krążeńa po morzu Arabskim i Oceanie Indyjskim badał głębie morskie przy pomocy sond różnego rodzaju. Jedne z nich służyły wyłącznie do badania głębokości, inne pozwalały określić skład chemiczny dna morskiego, jeszcze inne w postaci automatycznie otwierających się i zamykających się butelek służyły do nabierania wody morskiej z rozmaitej głębokości. Te ostatnie pozwolą na zbadanie próbek tej wody i skonstatowanie, jacy przedstawiciele flory i fauny na różnych głębokościach się gnieźdzą. Dodać bowiem należy, iż automatycznie otwierające się sondy-butelki sięgały głębokości 8-miu kilometrów i wydobywały na powierzchnię rzadkie i zupełnie jeszcze nieznanne stworzenia.

Ekspedycja zdobyła materiał bardzo cenny i bardzo obfity. W tych dniach w laboratorium zoologicznym uniwersytetu w Cambridge o trzymało właśnie ładunek wszystkich tych próbek, flaszek i naczyń, które zawierają wodę, rośliny i zwierzęta, zaczerpnięte i wydobyte z wielkiej głębokości morskiej. Laboratorium będzie miało pracę bardzo żmudną, lecz jednocześnie bardzo wdzięczną. Z pewnością wyniki tej pracy rzucą wiele światła zarówno w dziedzinie geologii, jak też w dziedzinie oceanografii i biologii. Ekspedycję morską Darwina, która w swoim czasie (w drugiej połowie XIX-go wieku) miała tak wiele nowego nauczanie europejskiej przynieść.

PRACA NAUKOWA

Cała ekspedycję uczonych angielskich, mimo, iż odbywała się ona pod hasłem szukania legendarnej Lemurji, a więc pod hasłem napozornie niepoważnym, uważać należy jak już zaznaczyliśmy, za ekspedycję czysto naukową. Z jednej strony złożyły się na to sumienne i gruntowne badania, z drugiej zaś udział uniwersytetu Cambridge. Ekspedycja prowadziła swe badania głównie na morzu Arabskim. Tam też poczyniła najciekawsze odkrycia. Tak np. okazuje się, że morze Arabskie jest najbardziej zaludnionym morzem na świecie, jeżeli chodzi o morskie stworzonka. Jednak rzecz godna uwagi, iż flora i fauna na tem morzu sięgają jedynie głębokości 30 metrów. Na głębokościach większych nie zaobserwowano żadnego znaku życia. Próbkę wody, brane z większej niż 30 metrów głębokości, nie zawierały ani jednego żyjątka. Czem objaśnić tak dziwne zjawisko? Uczni angielscy, znajdujący się na „Mahabiss”, sądzą, iż tłumaczyć to trzeba obecnością jakichś jadowitych gazów czy płynów, jakie istnieć mogą w głębi morza. Czy hipoteza ta jest prawdziwa, — okaza dopiero badania.

„Mahabiss” nie poprzestął na wykreśleniu mapy Lemurji i przesłaniu całego transportu naczyń do Cambridge. Okręt w dalszym ciągu

krąży po oceanie Indyjskim, przeprowadzając dalsze pomiary i badania. Wiedza angielska w szczególności, zaś europejska w ogólności, jedynie zyskują na szczęśliwym pomysle ekspedycji „Mahabiss”.

PRZED MILJONAMI LAT

Nawiązując do odkrycia, a zatopionego przez Ocean Indyjski lądu, dodać należy ciekawy szczegół. Otóż według niektórych uczonych Lemurja istniała, t. j. łączyła Afrykę z Indiami Wschodnimi okragło przed 30-tu milionami lat. Inni słowo przed 300-tu tysiącami wieków miały nastąpić jakiś straszliwy kataklizm, który pograżał ogromny ląd w odmętach morskie. Zachodzi teraz pytanie, w jakim sposób wiadomość o tej katastrofie miałaby przedostać się do ludzkiej świadomości i krążyć w postaci legendy wśród tubylców Indji Wschodnich i Afryki Południowej? Należałoby w takim razie przyjąć hipotezę, iż ludzkość istnieje również co najmniej od 30 milionów lat, co jednak, przy najmniej wychodząc z założenia dotychczasowych badań archeologicznych i prehistorycznych, wydaje się twierdzeniem nadzbyt ryzykownym. Zresztą wątpliwość ta nie ma wagi aż tak wielkiej, by miała przygasić istotny sukces angielskiej ekspedycji. NEW.

MILJONY PRZEZ OKNO

Do Aten wrócił po wielu latach pobytu w U. S. A. niejaki Romes, człowiek, który zdobył w Nowym Świecie wielki majątek. Nie wiedząc co robić z pieniędzmi, jak je wydać, milioner wpadł na oryginalny pomysł: wyszedł na ulicę z paczką banknotów i począł obdzielać napotkanych przechodniów biletami tysiącdrachmowymi. Amatorów znalazło się multum, tak, iż na ulicach, ktorými przechodził Romes, potworzyły się prawdziwe zatory, hamujące ruch pieszy i kołowy. Wówczas Romes uprościł sobie zadanie: stanął w oknie swego pokoju i zaczął wyrzucać przez okno setki i tysiące na ulicę. Znow utworzyły się zbiegowiska, powstały formalne

bójki i bijatyki o to, kto złapie banknot. Wdał się w to policja. Sprawdzono Romesa do komisariatu i zbadano go przez psychiatrów, gdyż nie przypuszczano, aby człowiek o zdrowych zmysłach mógł wyrzucać pieniądze za okno. Lekarze orzekli jednak, iż Romes jest zupełnie zdrow na umyśle. Jak się okazało, Romes zdążył już wydać blisko trzy miliony drachm. Tymczasem policja zabroniła mu uprawiać o sobliwą rozrywkę, z czego milioner jest mocno niezadowolony.

Jak widać nie tylko Wilno ma takiego „dobroczyńcę”.

Obrońca przeciw- lotnicza w Londynie

Ćwiczenia nocne londyńskiej obrony powietrznej.

„Interesy” kryzysowe.

Bukareszt to bardzo wesołe miasto. Jego mieszkańcy odznaczają się pomyslowością iście genialną, gdy chodzi o zdobycie trudno dziś osiągalnej gotówki. Ostatni wypadek z tramwajem dowodzi, że dobry pomysł zawsze przynosi zyski, o ile tylko roztropnie zostanie wykonany.

Oto dwaj panowie tamtejsi zastanawiający się głębiej nad pytaniem: „skąd wziąć?”, wykoncyrowali sobie wcale niezły sposób zarobkowania. Wiedząc, że każdy zysk wymaga pewnych wkładów, sprawili sobie 2 ładne mundurki tramwajarzy i w myśl przysłowia: kto rano wstaje i t. d. pośpieszyli wczesnym rankiem do tramwajowej remizy miejskiej. Tam wybraли sobie przyjemny wóz oznaczony numerem 15, wraz z wagonem doczepnym i wyjechali na miasto z pełną torbą biletów własnej fabrykacji.

Jężdżili bardzo sumiennie. Zarówno motorowiczy jak i konduktor pracowali wzorowo, zwłaszcza ten ostatni. W południe zmęczeni cokolwiek postawili wóz na bocznym torze, a sami poszli na obiad. Wzmocniony ciałem powrócili znowu do pracy i jężdżili do wieczora.

Dopiero w nocy posterunkowy zdziwił się widząc samotny tramwaj stojący ponuro na bocznicu. Zaczęto sprawę badać i po nitce do kłębka wyszło najaw, że magistrat ma wspólników do interesu.

Dochód z tego śmiałego przedsięwzięcia przyniósł jak obliczono około 20 tysięcy lei, do chodu, absolutnie „czystego”, bez wydatków na amortyzację, podatków i t. p.

W Wilnie takie oszustwo bytoby niemożliwe. Nie mamy tramwajów. Wel

KOSZTOWNY NOS

Szeik arabski, Jelol Kureishi, rodem z Mekki, ubezpieczył w tych dniach w Londynie w Towarzystwie Asekuracyjnym Lloyd etc Co swój nos na sumę 2.000 funtów. Szeik jest zapalonym kolekcjonistą perfum, a jego zmysł powonienia jest tak rozwinięty, że po przytknięciu nosa do flakonu z perfumami rozpoznaje natychmiast, z jakich esencji i składników przyrządzona została wonna substancja. Szeik posiada największą na świecie kolekcję perfum. Dumą i perłą zbiorów szeika jest flakon z wonnościami, który odnaleziony został w grobowcu Faraona Tutankamena, a który liczy sobie... 4000 lat. Wszystko to jest bardzo piękne, szeik ma i czas i pieniądze, skoro może poświęcać i jedno i drugie na tak drogie zabawki, ale co to ma wspólnego z asekurowaniem nosa? Otóż, jako argument rzeczowy, podał szeik towarzystwu Lloyd, iż ubezpiecza swój nos na wypadek, gdyby stracił zmysł powonienia. Perfumy są dlań, jak twierdzi sam, treścią i celem życia, gdyby nie mógł ich już wahać i odróżniać ich zapachów, straciłoby życie dlań cały swój urok i sens.

Ano, bywają widocznie jeszcze i dzisiaj urodzeni poeci i marzyciele...

Wycieczki na Wystawę-Targi „Len Polski”.

W związku z otwarciem Wystawy—Targów „Len Polski” w dniu 19 bm do Warszawy ścigają z całej Polski b. liczne wycieczki. Ministerstwo Komunikacji przyznało 70% zniżki taryfy obowiązującej za przejazd w jedną i drugą stronę dla wycieczek składających się co najmniej z 15 osób. Celem otrzymania zniżki organizatorzy winni postarać się o zaświadczenie miejscowej Izby Rolniczej lub Wydziału Powiatowego, że wycieczka udaje się na Wystawę, poczem najbliższy oddział Orbisu zaopatrzy każdą osobę w kartę uczestnictwa po cenie 3 zł. Każdy nabywca karty otrzyma kupon, uprawniający do korzystania z taniego lokalu wraz z wyżywieniem w Warszawie za dodatkową opłatą 1 zł. na dobę. Posiadacz kuponów będzie mógł również korzystać z ulgowych biletów, do teatrów, kin, muzeów i t. p.

Osoby pojedyncze udające się do Warszawy po zaopatrzeniu się w Orbisie w kartę uczestnictwa korzystają z 50% zniżki.

wą przede wszystkim domów jednorodzinnych, mieszkaniowych spółdzielni robotniczych i t. p.

Ta nad wyraz pożyteczna instytucja z trudem jednak wywalcza sobie należne uznanie i popularność. Zwraca się do niej chętnie tylko inteligencja pracująca; natomiast rzemieślnika spotyka się tu rzadko. Wpływa na to nie tylko owo uprzedzenie do architektów, o którym mówiłem (przypominające przekładanie znachora nad doktora), ale i inne przyczyny. Jedną z nich zwłaszcza zasługuje na specjalną uwagę. Oto, jak się pokazuje, nie wszystkie wady mieszkań proletariackich są dla ich mieszkańców niemiłe.

W okolicach Wilna poznałem kiedyś chłopca, który, z bogaciwszy się w Ameryce, nabył majątek ziemski z pięknym dworem. Ale w „pałacu” nie zamieszkał; lokował się dalej w chałupie ze słomianą strzechą.

Gdy spytałem go o przyczynę, powie dział:

— Niech ten piękny dom poczeka na mojego syna, co się w szkołach uczy

i będzie umiał być panem. Mnie tam obco, wolę zwyczajną chałupę.

Widuję w Warszawie przemysłowca, dziś bardzo zamożnego, najszlachetniejszy typ dorobkiewicza. Gdy wydał córkę za mąż, zwinął piękny apartament i przeniósł się do 3-pokojowego mieszkania.

— Nareszcie tu się czuję i siebie — powiada. — W dawnych salonach ciągle miałem wrażenie, że jestem gościem we własnym domu.

Oczywiście, człowiek to wyjątkowy. Nie jest wszakże wyjątkiem majster, wychowany w suferynie, dla którego ognisko domowe musi mieć atmosferę, przesyconą ciepło-kwaśnym zaduchem. Nieznośny dla człowieka kulturalnego odór wilgoci, potu ludzkiego i gotowanej kapusty jest dla pewnych sfer — u nas liczących — warunkiem nastroju rodzinnego. Lokal o powietrzu czystym, nie przesyconym żadnymi wyciekami, wydaje się szczytny, nieprzytulny.

Nie znajdują należytego uznania i inne zalety siedzib, budowanych racjonalnie. Nie powinno to nas dziwić, je-

śli się zważy, że w Warszawie znaczna część lokatorów, posiadających łazienki, używa ich jako spiżarni.

Silą konserwatywnu jest fakt, że uczuciowo jesteśmy wszyscy związani z przeszłością. Prawie dla każdego urok ma jego dzieciństwo i warunki, w jakich ono płynęło, chociażby były najgorsze. Dla człowieka, wychowanego w norze, nie jest ona wcale tem samem, czem w oczach inteligenta, który od dziecka przyzwyczaił się do mieszkań wygodnych, estetycznych. Ponieważ zaś warstwa inteligentna jest u nas bardzo cienką (mimo wydziwian na jej nadprodukcję) więc łatwo sobie wyobrazić, czem groziłaby miastu samodzielna akcja budowlana szerokich mas, gdyby nie ujęto jej w jakieś przepisy, ograniczające swobodę obywatela w szkoleniu samemu sobie. Mamy je, oczywiście; ale pokazuje się, że same one nie dadzą rady. Z pomocą zatem śpieszy Polskie Tow. Reformy Mieszkaniowej.

Zadanie, jakie ma ono do spełnienia, oraz trudności, z ktorými się spotyka, budzi najrozmaitsze refleksje. Odbijają

się bowiem te przeoczenia demokracji, które dziś powodują tu i ówdzie nawroty ku zmierzowianemu absolutyzmowi. Ci ludzie, przywiązani do mieszkań złych, brzydkich, niezdrowych, korzystający z kredytów państwowych, aby swem budownictwem krzywdzić samych siebie — toć to ci sami wyborcy, ktorzy — otumanieni demagogją — obsylają parlamenty własnymi swoimi wrogami. Ich to brak krytycyzmu i wrażliwość na rady znachorów oddaje rządy państw w ręce zgola do tego niepowołane.

Przekonywamy się raz jeszcze, że święta z punktu widzenia demokracji „wola narodu” niezawsze jest równoznaczna z dobrem narodu. Na to, żeby się te dwa pojęcia ze sobą zgadzały, trzeba odpowiedniego przygotowania szerokich mas, podniesienia ich kultury.

Ale, że nie jest to zadanie, dające się łatwo i szybko wykonać — świadczą właśnie najlepiej kłopoty Pol. Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej, do ktorého z uprzedzeniem odnoszą się ci, ktorých dobro ma ono przede wszystkim na oku. Benedykt Hertz.

Najbliższe obowiązki obywateli miast prowincjonalnych Ziemi Wileńskiej.

Wczoraj dla wszystkich miast Wileńszczyzny, z wyjątkiem Wilna minął ostatni termin składania list kandydatów na radnych. Według paragrafu 17 rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych w sprawie regulaminu wyborów do rad miejskich z dnia 30. III. 1934 r. „każda lista kandydatów powinna być podpisana najmniej przez 1/50 część wszystkich wyborców danego miasta lub okręgu”. A dalej „Liczbę 300 podpisów należy uznać w każdym wypadku za wystarczającą”.

W dn. 20 maja pełnomocnicy list otrzymują wezwania do usunięcia braków, które mogą się znaleźć na listach wyborców.

Przedtem jeszcze przypominamy o dniu 19 b. m. To ostatni dzień wyłożenia spisów wyborców, a zatem i możności sprawdzania, czy każdy wyborca jest tam umieszczony.

Trzy obowiązki wyborcy.

Trzy są zasadnicze czynności i obowiązki Obywatela, obdarzonego odpowiednimi prawami, w okresie wyborów: Sprawdzanie obecności swojego (i ewent. rodziny lub znajomych) na liście wyborców nazwiska (tyczy się to jak największej ilości obywateli), podpisanie listy kandydatów (to się już dotyczy tylko pewnej, określonej wyżej listy wyborców) oraz ostatni obowiązek — głosowanie.

Chwilowo mamy jeszcze czas na ten trzeci. Obecnie jest aktualne sprawdzanie spisów wyborców. Składanie list kandydatów zostało już zamknięte, ale do 21 b. m. jeszcze będzie można dokonać wymaganych przez komisję wyborczą poprawek, a nawet — wycofać swój podpis pod listą kandydatów.

O sprawdzaniu spisów wyborców już pisaliśmy. To ważny obowiązek obywatela. Niemal tak ważny, jak samo głosowanie, bo gdy nie będzie naszego nazwiska w spisie wyborców, nie będziemy mogli złożyć głosu.

A teraz listy kandydatów!

Wyborcy miast prowincjonalnych Wileńszczyzny, których omawiane tu terminy dotyczą — jeźli dbacie o dobro Waszych miast, jeźli chcecie, by gospodarka ich szła sprawnie, wystrzegajcie się zawodowych partyjnych polityków w pracy samorządowej. To są najgorszy szkodnicy i popsuje. Oni to dla swoich partyjnych sprawek i sprawczek pognąbią zawsze każ-

dą zasadniczą sprawę miasta. Oni są zawsze gotowi utracić każdą najsluszniejszą inicjatywę, jeźli będzie stawała w poprzek ich interesom partyjnym, czy nawet osobistym.

Prez więc z partyjnikami na terenie samorządu! Chcemy ludzi uczciwych świadomych potrzeb i zadań samorządu oraz fachowych znawców, jego poszczególnej dziedzin.

Uwaga wyborcy!

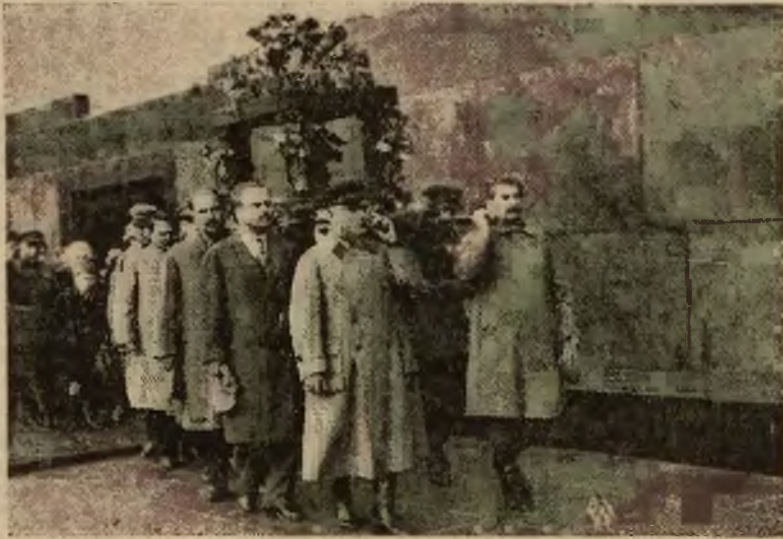
Jeszcze tylko 3 dni zostało Wam dla sprawdzania, czy jesteście zapisani na listach wyborców. Sprawa nowego zarządu Waszego miasta, to także sprawa osobista. Od Waszego głosowania zależy to, aby sprawy miejskie były w jak najlepszych rękach. Jeźli zaniedbacie tego obowiązku, sami sobie będziecie

Dlatego też, jeźli który z wyborców, pod wpływem znajomych czy krewnych podpisał jakąkolwiek listę partyjnej grupki, niechże swój podpis wycofa. Może to uczynić jeszcze do 21 b. m. niechże rozważy to w swoim sumieniu, a jeźli taką listę podpisał przypadkiem i dobro jego miasta leży mu na sercu, to niezawodnie podpis swój w wymienionym terminie wycofa i błąd naprawi.

winni, jeźli Wam źle będzie w Waszym Mieście.

Dlatego też sprawdzajcie, czy jesteście zapisani na listach wyborców, jeźliście mogli potem głosować na ludzi, których uznacie za godnych rządzenia Waszym Miastem.

Uroczystość pogrzebowa przeniesienia popiołów Menżyńskiego.

Dnia 13-go odbyła się w Moskwie uroczystość przeniesienia popiołów W. R. Menżyńskiego prezesa GPU do Kremlu. Urna kremacyjna zawierająca popioły W. R. Menżyńskiego była niesiona przez jego towarzyszy. Dziesiątki tysięcy delegacji robotniczych i oddziały Czer-

wonej Armji przyjmowały udział w pochodzie. Urna była wmurowana w ścianę Kremlu.

Fotografia przedstawia urnę kremacyjną z popiołami Menżyńskiego niesioną przez (od lewej strony do prawej) Stalina, Wrośzyłowa, Mołotowa, Kaganowicza i Idanowa.

Przez własną nieostrożność.

Robotnik fabryki tektury w Grzegorzewie, Antoni Tytjański wskutek własnej nieostrożności włożył lewą rękę między walec a filc maszyny papierniczej, skutkiem czego doznał ogólnego potłuzzenia. Tytjański został przewieziony do szpitala Św. Jakóba.

Akcja przygotowawcza do Targów Futrzanych.

Przygotowania do Targów Futrzanych, które jak wiadomo odbędą się na jesieni r. b. w Wilnie, są w całej pełni. Komitet organizacyjny Targów nawiązał kontakt z całym szeregiem firm w kraju i zagranicą, które mają wziąć udział w targach. Ponadto czynione są starania o uzyskanie ulg kolejowych dla wystawców i zwiedzających targi.

Przed kilku dniami Komitet Targów ogłosił konkurs na najlepszy i najoryginalniejszy plakat wystawy.

Wydobywanie dokumentów z Z. S. R. R.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało okólnik w sprawie wydobywania dokumentów z ZSRR

Osoby, starające się o wydobycie dokumentu dla celów prywatnych, powinny zwrócić się listem poleconym bezpośrednio do właściwego konsulatu polskiego w ZSRR (wydział konsularny poselstwa w Moskwie lub konsulaty w Charkowie, Kijowie, Lenigradzie, Mińsku, i Tyflisie). Opłaty za wydobywanie dokumentów ustanowione zostały w walucie złotej w następującej wysokości: za wydobywanie i uwierzytelnienie dokumentu stanu cywilnego lub wykazu stanu służby zł. 45; za wydobywanie i uwierzytelnienie świadectwa szkolnego lub uniwersyteckiego oraz dokumentu o charakterze majątkowym — 100 zł; za uwierzytelnienie dokumentu stanu cywilnego lub wykazu stanu służby na dostaniego przez petenta 45 zł; za uwierzytelnienie świadectwa szkolnego lub uniwersyteckiego nadesłanego przez petenta 60 zł; za poszukiwanie za pośrednictwem N. K. I. D. osob. zaginionych na obszarze Rosji — 32 zł.

Oddzielne postanowienia regulują sprawę wydobywania z ZSRR dokumentów potrzebnych urzędnikowi państwowemu lub samorządowemu dla celów służbowych, oraz potrzebnych władzom i urzędom państwowym i samorządowym.

Zgwałcił umysłowo chorą.

Aleksandra Trakszysowa, zam. w zaś. Nożakance, gm. Gierwiackiej, zamejdowała poleci w Gierwiatach, że córka jej Helena, urodzona w 1914 r., została zgwałcona przez przejeżdżającego nieznanego jej z nazwiska Żyda. Trakszysówna cierpi na epilepsję i jest umysłowo nie dorożniętą. Jako podejrzanego aresztowano Ełę Dyksztajn, który został przez poszkodowaną poznany.

Blok Bezpartyjny a wybory.

BBWR, idzie do wyborów obecnie pod sztandarem tych samych hasel, z jakimi walczył i zwyciężał w wyborach wiejskich oraz w wyborach miejskich, w województwach południowych, gdzie się te wybory już odbyły.

Są to hasła, wynikające z Nowej Polskiej Ustawy Samorządowej, przystosowanej do potrzeb współczesnego państwa. Polska w nadaniu nowej treści samorządowi lokalnemu, wyprzedziła wiele państw Europy posługujących się dotychczas przestarzałymi ustawami z przed lat 70-ciu.

BBWR, rzucił hasło nadania samorządowi terytorjalnemu charakteru ściśle gospodarczego, połączenia z jego terytenu walki na radnych, i członków magistratów. Nie będą to krzykacze polityczni, ale ludzie zamiatowani w pracy samorządowej, posiadający odpowiednie kwalifikacje moralne i umysłowe dla spełnienia zadań gospodarczych, społecznych i kulturalnych samorządu.

Stanowisko BBWR, spotkało się z uznaniem i zrozumieniem w szerokiej warstwach społeczeństwa, o czym świadczą rezultaty dotychczasowych wyborów zarówno na wsi, jak i w miastach.

Opozycja trwa przy dawnych przeszarżowanych już dzisiaj metodach traktowania wyborów do ciał samorządowych ze stanowiska czysto politycznego — i wybory te przegrywa.

—[]—

Przed wyborami do Rady Miejskiej w Wilnie.

Zebrań Komitetu Wykonawczego Ob. K. Wyb.

Wczoraj w godzinach południowych w sali zebrań Sekretariatu Woj. BBWR, odbyło się posiedzenie Komitetu Wyborczego Ob. Kom. Wyb. Bloku Gospodarczego Odrodzenia Wilna.

Ze Związku Oficerów w st. spoczynku.

Dnia 16 b. m. w lokalu Związku odbyło się zebranie członków poświęcone wyborom do rady miejskiej. Referat o celach Bloku Gospod. Odrodzenia Wilna wygłosił p. poseł Kamiński. Szczegółowych wyjaśnień udzielił p. pos. Birkenmayer. Sprawa wyborów wzbudziła zainteresowanie obywateli i stanowisko Bloku spotkało się z powszechnym uznaniem.

Zebrań przy koleżeńskim wymianie zdań przeciągnęło się do późna. (o)

**PRZED ŚWIETAMI
PODZAS ŚWIAT
O ŚWIETACH**

**KONIAKI
WINKELHAUSENA**

Orzeł na Wileńszczyźnie.

Na terenie gm. okienickiej w pobliżu wsi Wisillące mieszkaniec tejże wsi Aleksander Paeczko po dłuższej walece złapał górskiego orła, który najprawdopodobniej przyleciał tutaj z Karpat. Orzeł widziany był w puszczy Rudnie-

kiej, gdzie uduł kilkadziesiąt sztuk ptactwa. W dniu wczorajszym orla nabył zlemianin Fedakowski, który ma ofiarować go do ogrodu zoologicznego w Warszawie.

Uczeń usiłował oszukać P. K. O.

Wczoraj do okienka dyżurnego urzędnika Urzędu Poczta-Telegraficznego Wilno 1 zgłosił się młody osobnik i okazawszy książeczkę oszedn. P. K. O. wydaną na nazwisko Stanisła wa Petryka, zam. przy ul. Zarzeźnej poprosił o wypłatę 100 zł.

Książeczka oraz zachowanie się jej właściciela wydały się urzędnikowi bardzo podejrzane, wobec czego sprawdził w centrali ile wynosi wkład Petryka w PKO.

Odpowiedź brzmiała, że Petryk posiada 1 zł.

Nie ulegało więc wątpliwości, że właściciel książeczki dopisał dwa zera i w ten sposób usiłował podnieść 100 zł.

Do urzędu wezwano policjanta, który fałszerza książeczki zatrzymał.

Zatrzymany Stanisław Petryk, 18 lat okazał się uczniem szkoły technicznej.

Ucznia fałszerza skierowano do dyspozycji władz sadowo-śledczych, które uwzględniając młody wiek Petryka zwolniły go pod opiekę rodziców do czasu procesu. (c)

Nieszczęśliwy wypadek na ul. Trzeciej Baterji.

Wczoraj wieczorem na ulicy Trzeciej Baterji elektrykomonter S. Imiennikow zajęty naprawianiem drutu elektrycznego został porażony przez prąd i straciwszy równowagę runął do znajdującego się w pobliżu rowu 9-metrowej głębokości.

Wypadek zauważony został przez przechodniów, którzy zaalarmowali pogotowie ratunkowe. Przybyły lekarz stwierdził, że 1. doznał silnego wstrząsu i ogólnych obrażeń ciała.

Przewieziono go do szpitala w stanie niezagrażającym życiu. (c)

Roztargniony zaklinacz żmij.

Na drogach południowej Francji drogow skazy brzmią jak karta win.

KURJER SPORTOWY.

Dwa samoloty reprezentują Wilno.

Do lotu okrężnego Polski północno-wschodniej z Aeroklubu wileńskiego zostały zgłoszone dwa samoloty, a mianowicie: P.Z.L. 5 i M.N. 5.

Lotnikami tych dwóch samolotów będą: por. Leszczyński, Gutkiewicz. Nie-

luszyc i Maracewicz. Lot odbędzie się w niedzielę 20 maja, a popisy lotnicze w poniedziałek o godz. 14.

Trasa lotu prowadzi przez: Oszmianę, Lidę, Mosty, Białystok, Augustów, Suwałki, Grodno do Wilna.

Szczegóły meczów piłkarskich z Gedanją.

W sobotę wieczorem o godz. 17 przyjedzie do Wilna piłkarska drużyna Gedanja, która rozegra u nas dwa towarzyskie spotkania.

Niedzielny mecz z WKS. rozpocznie się o godz. 16 min. 30 na stadionie WKS. przy ul. Werkowskiej. Sądymy, że wojskowi wystąpią

na mecz ten w swoim najlepszym składzie, by godnie zareprezentować sport wileński.

Drugiego dnia Gedanja grać będzie z Makabi która znajduje się w słabej formie i niewątpliwie mecz ten będzie o wiele mniej interesujący od poprzedniego.

„Cała Polska do Morza”.

Okręgowy Zarząd Ligi Morskiej i Kolonialnej w Wilnie podaje do ogólnej wiadomości, iż z wyprzedzeniem lat ubiegłych, Główny Zarząd L. M. i K. w Warszawie organizuje i w roku bieżącym Wielki Spływ Wiosłarzy. Żeglarzy i Kajakowców z całej Polski do Gdyni, pod hasłem „Cała Polska do Morza”.

Bezwzględnie wszystkie rzeki Polski, winne być w Spływie tym reprezentowane. Dla tych wód śródlądowych które nie mają połączenia wodnego z Wisłą — jak Wilja, przewidziane jest przewiezienie uczestników i łodzi z miejsc zbiórki na Wisłę, transportem kolejowym na koszt i staraniem Kierownictwa Spływu.

Spływ tegoroczny ma być wielką imprezą, obliczoną na 2,000 uczestników i zostanie skierowany Wisłą, do Bałtyku, Gdańska i Gdyni.

Spływ, Warszawę mając będzie dnia 5 sierpnia, zaś Gdynię osiągnie dn. 17 sierpnia r. b.

W okresie czasu Spływu, odbędzie się w Polsce 2-gi Zjazd Polaków z Zagranicy, dla którego Spływ, jako najpotężniejszy wycieczny z dziedziny Sportów Wodnych i Turystyki Wodnej, będzie doskonałym pokazem, na wodach Królowej rzek naszych — Wisły.

Pełna tabela wygranych w 9-m dniu ciągnięcia 4 klasy 29-ej Polskiej Loterii Klasowej

GŁÓWNE WYGRANE

Table with 2 columns: Prize amount and winning numbers. Includes categories like 10,000 zł, 5,000 zł, 2,000 zł, 1,000 zł.

Table with 2 columns: Prize amount and winning numbers. Includes categories like 15,000 zł, 10,000 zł, 5,000 zł, 2,000 zł, 1,000 zł.

Table with 2 columns: Prize amount and winning numbers. Includes categories like 500 zł, 200 zł, 100 zł.

Table with 2 columns: Prize amount and winning numbers. Includes categories like 50 zł, 20 zł, 10 zł.

STAWKI

I i II-gie ciągnięcie

Large table of numbers for the first and second draws, organized in columns.

I i II-gie ciągnięcie

Large table of numbers for the first and second draws, organized in columns.

III-cie ciągnięcie

Large table of numbers for the third draw, organized in columns.

III-cie ciągnięcie

Large table of numbers for the third draw, organized in columns.

Gra pan na fortepianie, panie doktorze? Nie. Ja także nie, proszę pani.

Zaginione.

Wszystkich, którzy wiedzieli o miejscu zamieszkania Juljanny z Welebnowskich Krealowej córki Tomasza i Marii z Dobrowolskich, lat 64, wyznania rzymsko-katolickiego, ostatnio zamieszkała w Żywcu (Małopolska) w r. 1920, uprasza się o podanie informacji do Konsystorza Wileńskiego Ewangelicko-Reformowanego, Wilno, Zawalna 11.

Wszystkich, którzy wiedzieli o miejscu zamieszkania Marii z Fiedoszków Kruglińskiej, córki Jana i Albiny, lat 53, ostatnio zamieszkałej w roku 1918 w Dawidgródku, woj. Poleskie — uprasza się o podanie informacji do Konsystorza Wileńskiego Ewangelicko-Reformowanego, Wilno, ul. Zawalna 11.

Wszystkich, którzy wiedzieli o miejscu zamieszkania Jana Faryna syna Teodora i Filomeny lat 45, ostatnio zamieszkałego w roku 1914 we Lwowie, w r. 1927 w Odessie — uprasza się o podanie informacji do Konsystorza Wileńskiego Ewangelicko-Reformowanego, Wilno, ul. Zawalna 11.

„SANATO”

ZEGIESTÓW-ZDROJ Pensjonat Djetetyczno-Leczniczy Dra med. L. Piotrowskiego.

Letnisko do wynajęcia nad brzegiem jeziora w Trokach.

Tamże nieduży DOM do sprzedania. Dowiedzieć się — Sierakowskiego 12, m. 6

Letnisko

w Janinowie, las sosnowy, Wilja, sucha zdrowa miejscowość. Informacje red. Kurjera Wileńskiego.

Urocze letnisko

blisko Santoki, Janinowa, w lesie nad rzeką, dwa lub cztery pokoje i kuchnia. Informacje red. „Kurjera Wileńskiego”.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Ratujmy matkę!

Opłakany stan położnictwa na wsi.

Nie ulega wątpliwości, że poruszanie na łamach popularnej prasy wielu bolączek naszej wsi należy do obowiązku każdego obywatela, bezpośrednio obserwowującego życie ludności wiejskiej. Potrzeba uświadczenia czytającego ogółu o rozpaczliwym położeniu wsi oraz nadzieja zainteresowania nią decydujących czynników w państwie — skłoniła mnie do napisania niniejszego artykułu. Oby głos mój nie był „wołającym na puszczy“ — oby chociaż w małej części przyczynił się do poprawy bytu milionów ciemnych, biednych ludzi, pozostałych wionych na łaskę i niełaskę losu.

Jako lekarz — pomijam pałac zagadnienia natury wychowawczej, oświatowej, ekonomicznej, prawnej, moralnej politycznej etc., a przechodząc wprost do bolączek, kolidujących z moim zawodem. Przypomniawszy czytelnikom o ważności zdrowia kobiety w życiu społeczeństwa i państwa, będę mówił o tragedji życia i śmierci kobiety matki na wsi — oraz o elementarnych środkach zapobiegania znu, godzącemu w naturalne podstawy naszego bytu.

Każdy rozumie, że od zdrowia i zdolności rozrodczej kobiety zależy potęga i przyszłość Państwa. Od jakości matek zależy jakość potomstwa, z którego rekrutuje się armja, urzędnicy, obywatele, oraz następne nowe pokolenie matek. Zdrowie i żywotność kobiety to prawdziwa naturalna potęga państwa. I naodwrot — nie pomogą nam samoloty ani gazy, jeżeli nie będziemy mieli zdrowego elementu ludzkiego, którego źródłem jest zdrowa, otoczona opieką kobieta matka.

W interesie państwa leży więc przedewszystkiem usprawnić przepływ do swego organizmu tego doborowego materiału. Należy na ten cel przeznaczyć nie mniejsze sumy pieniężne, aniżeli na przysposobienie wojskowe. Tymczasem nie dbamy o to wcale. Nasza ludność wiejska, która jest najliczniejsza i najpłodniejsza, pozostaje często bez żadnej opieki lekarskiej (szczególnie w dziedzinie położnictwa).

Położnictwo, które dla samego faktu wyższej płodności kobiet wiejskich niż miejskich, powinno stać wyżej na wsi niż w miastach, jest tu zupełnie zaniedbane. Ludność wiejska odnosi się do tej dziedziny sceptycznie, — a sanitarne czynniki powiatowe nie mają funduszków na urządzenie nietylko pogotowia, ale nawet odpowiedniej propagandy. Wynika stąd wieczny dramat, który przeżywają miliony matek.

Przez 7 lat mojej pracy na prowincji Województwa Wileńskiego spotykałem

tylko wypadków tragicznej śmierci kobiety — matki, że w krótkim artykule niepodobna ich wszystkich wliczyć. Dlatego przytoczę tylko jeden — wzięty z praktyki.

Zostałem wezwany do chorej P. H. wieś P. gm. Brastawskiej. Mąż jej prosiąc mnie o niezwłoczny wyjazd, pokrótce opowiedział mi o ciężkiej chorobie swej żony, t. zw. „po rodach“, które przed tygodniem odbyły się rzekomo szczęśliwie, lecz z niewiadomych przyczyn żona znów zachorowała i jest już tak słaba, że chyba „radoczki niema“.

Po godzinie podróży dotarliśmy do celu. Domek stary, zapadły w ziemię. Wnętrze jednoizbowego mieszkania zadziwiło mnie przeładownością wszelkich sprzętów gospodarskich i wielką ilością prymitywnych łożek. Zaduch, odór, kwas fermentujących pokarmów w cebrach i duża liczba ludzi w izbie, odbywających jakąś kłopotliwą naradę — wszystko to czyniło wrażenie okropne. Chorą z trudem dojrzałem w ciemnym kątku za szafą. Po odsłonięciu zawieszzonego okienka — oczom moim bliżej ukazał się ponury widok nędzy ludzkiej, którego czas nigdy nie zatrze w mojej pamięci.

Na łożku, pokrytym przeróżnymi łachmanami i derkami, leżała kobieta, z trudem łapiąc powietrze. Była kiedyś piękna — znać to było po zaostrzonych, szlachetnych rysach twarzy, szarej skórze i bladych wargach. Choć miała do piero 23 lata, z mglisto półprzytomnych jej oczu uderzała jakaś dziwna apatia i przygnębiona rezygnacja z życia. Brudne jej ciało, o wyglądzie błotnistej mapy nieznanego świata, pokryte było zabłoconą i przepoconą bielizną.

Puls nieszczęśliwej kobiety wskazywał zbliżającą się śmierć. Jeszcze przed szczegółowym badaniem wykonałem zastrzyk nasercowy i czekając na jego efekt, zacząłem rozmowę z t. zw. „babką“ (niży położną wiejską — znachorką) która okazała się różdżką matką chorej. Wkrótce też dowiedziałem się wszystkiego o szczegółach przebiegu choroby. „Powiła bardzo prędko ładną córeczkę, a potem...“ Streszczając gadatliwość staruszki, dowiedziałem się, że chorej przez niespełną dobę nie odchodziło łożysko, a gdy odeszło — już cuchnęło. Następnie prawie natychmiast wystąpiły silne bóle i wielka słabość chorej. Taki był początek choroby, której stan pogarszał się stale. Bezskuteczne oczekiwanie poprawy w ciągu tygodnia, zmusiło męża udać się do mnie.

(D. c. n.)

Nowa Wilejka,

STRAŻ POŻARNA.

Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wilejce obchodziła w niedzielę dnia 13 maja br. swoje „Święto Strażackie“, z następującym programem: godz. 9-ta nabożeństwo w kościele parafjalnym po nabożeństwie defilada Straży Godz. 12-ta wyjazd pokazowy straży przez ulice miasta. Godz. 18-ta. Herbatka w sali Zakł. Prze A. Mozer i S-wie.

Program aż nadto skromny, by nad nim się rozpisywać, gdyż program ten miał jeden cel i ten odnieść musiał pożądaną skutec. Celem programu było przedstawienie mieszkańcom Nowej Wilejki stanu taboru i wyposażenia Straży. Stwierdzić należy, że ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wilejce nie jest tak wyposażona, jak to powinno mieć miejsce. Z podслуszanych rozmów w remizie strażackiej między członkami Zarządu Straży z jednej, a przedstawieliem Zarządu miasta i Właścicielami Nieruchomości z drugiej strony wnioskować trzeba, że Ochotnicza Straż Pożarna jest jak gdyby kopciuszką na terenie miasta Zarząd Straży w obecnym składzie, z p. Pawłem Afanasiem na czele, czyni wszystko co leży w jego siłach i możliwości i bezwzględnie widać znaczny postęp w pracach w porównaniu do dawniejszych czasów. Lecz Zarząd z powodu trudności finansowych nie może wykonać wszystkiego, czego wymagałyby warunki lokalne w Nowej Wilejce.

Nowa Wilejka liczy przecież około 10.000 mieszkańców, zajmuje stosunkowo znaczny obszar, posiada około 700 właścicieli nieruchomości i zdawaćby się mogło, że Och. Straż Pożarna w Nowej Wilejce nie powinna walczyć z trudnościami finansowymi. Lecz niestety, ludność, a przedewszystkiem ci, którym powinno jak najbardziej zależeć na istnieniu sprawnej straży pożarnej, stronią i nie poczuwają się do obowiązku należenia i odpłacania składek na rzecz Och. Str. Poż. Wprawdzie znaczny procent właścicieli nieruchomości nie posiada, oprócz domku, żadnych dochodów, gdyż kryzys gospodarczy odczuwa się w Nowej Wilejce bardziej czy nie dotkliwiej niż w Wilnie, bowiem przeszło 40 proc. ludności to bezrobotni, ale cóż pomyśleć o tych, którzy pracują, zajmują poważne stanowiska w urzędach, posiadają własne domki, a mimo to, jeżeli już nie bojkotują, to wyraźnie uchylają się od obowiązku

popierania tej tak pożytecznej placówki, od której wymaga się w nieszczęściu ratunku. Czy tak powinno być? Składka członkowska jest tak nikła, wynosi bowiem zaledwie 25 groszy i 50 groszy (zależy od wartości posiadanej nieruchomości) więc ten moment nie może być przeszkodą. Pamiętajmy, że grosze te dadzą Och. Straży Pożarnej możliwość zaopatrzenia się w sprzęt i tabor, odpowiadający rzeczywistym potrzebom Nowej Wilejki.

W najbliższym czasie odbędzie się Roczne Walne Zgromadzenie O. Str. P. więc wszyscy ci, którzy dbają o swoje dobro, dobro miasta i dobro współobywateli, powinni zgłosić się już teraz na członków popierających, ażeby nowemu Zarządowi umożliwić ułożenie odpowiedniego budżetu. wj.

Dzisiaj.

PIĘKNY PRZYKŁAD.

Są miejscowości, o których dużo się mówi i dużo się pisze w różnych dziennikach i czasopismach, które się propagują, którym się robi rozgłos, są natomiast inne, które nie mają tej ambienty ciągłego pisania o sobie, o nich się zapomina, przechodzą w niepamięć.

Nie wchodząc w meritum sprawy, która za sada jest społecznym zdrowszą, i która jest dla państwa i danej miejscowości korzystniejsza, musimy stwierdzić, że Dzisiaj należy do tych właśnie miejscowości, o których się nie mówi, a jeszcze mniej się pisze.

Godnem są jednak uwagi fakty, które zaszyły przez paru dniami na terenie Dzisiaj, które świadczą, że obywatele Dzisiaj i okolice do niej przyległych, gotowi są złożyć dla dobra Polski to, na co ich stać w tych kryzysowych a szczególnie ciężkich dla Dzisiaj czasach.

W dniu 5-go maja b. r. odbyło się Walne zebranie członków Spółdzielni „Samopomoc“. Rok obrachunkowy został zamknięty stratami, a jednak walne zebranie upoważniło Zarząd Spółdzielni do wpłacenia na Fundusz Obrony Morskiej 50 zł.

W dniu 6-go maja br. odbyło się walne zebranie członków spółdzielni mleczarskiej w Dzisiaj, na którym uchwalono, opodatkować się na Fundusz Obrony Morskiej od 0,25 — 0,50 % o trzymywanych ze spółdzielni wypląt za mleko.

Oto są dwa zdarzenia, które świadczą, że Dzisiaj, położona na najdalszym krańcu Rzeczypospolitej, najdalej od morza, że Dzisiaj, leżąca nad samą granicą bolszewicką, przez którą nie ma żadnego tranzytu, że Dzisiaj, odległa od 35 klm. od najbliższej stacji kolejowej, że Dzisiaj, borykająca się z trudnościami gospodarczo - finansowymi walcząca cicho i wytrwale o swój byt, wykazała wiele poczucia obywatelskiego, którego często nam brakuje.

Gdyby, na terenie całej Rzeczypospolitej wszystkie mleczarnie spółdzielcze ofiarowały taki procent otrzymywanych wypląt za mleko, na Fundusz Obrony Morskiej, gdyby wszystkie inne spółdzielnie przeznaczyły w swych budżetach kwoty, odpowiednie do ich możliwości płatniczych, gdyby handel, rolnictwo i przemysł zdobył się na niewielkie ale stałe ofiary, to w ciągu kilkunastu lat mielibyśmy silną flotę wojenną.

Spółdzielnie dzisiejskie niniejszym wzywają wszystkie spółdzielnie, istniejące na terenie Rzeczypospolitej do pójsicia śladem Dzisiaj i przeznaczenie w swych budżetach odpowiednie sum na Fundusz Obrony Morskiej.

Zbiórą się z tego miliony i miljardey, potrzebne tak bardzo na rozbudowanie spiżowych twierdz Polskiej Marynarki Wojennej. AHO

—[S]—

HUMOR

PRZYSZŁOŚĆ.

— Czy będziesz mnie kochał tak samo, gdy się zestarzeję i zbrzydnie?
— Napewno, zbrzydnię więcej już nie możesz. (Puncel)

Praktyczne opiekunki.

W Hornsey, przedmieściu Londynu, dwie Angielki, nie chcąc pozostawić dzieci bez opieki, zabierają je ze sobą na podwieczorek w koszu na śmiecie, znajdującym się na plaży

PETER KRAYER.

8

TRZY PERŁY

Przekład autoryzowany Eugenjusza Bałuckiego.

Białogrzywe fala morza Północnego pędziły bez celu naprzód, uderzały z rozbiegu w okręt, rozpryskując się drobnym deszczem; na ich miejsce nadbiegały nowe w nieskończonej ciągłości. Trzepotały skrzydłami mewy, podobne do listków papierowych niesionych wiatrem, skrzeczały, śmiały się brzydkim szyderczym śmiechem; rzucały się nadół, prawie dotykając wody, śmigły nad głową, sycząc jak strzała, pozostawiały sto metrów styłu za Elmą i w mgnieniu oka były dwadzieścia metrów przed nią.

Stanął w ukryciu grubej rury wentylatora i patrzyła na morze. Dopiero tu, na górze można było sobie jaśniej uzmysłowić siłę, pędzącą okręt naprzód, wyczuwało się nieugiętą moc, od której wszystko drgało bez przerwy, cicho wibrując na różne tony.

I tu w obliczu znikających brzegów ojczyzny płynęły jej myśli jak krótkie srogie fale, monotonicznie ocierające się o stalowy pancierz okrętu.

Tak mało wiedziała o Hendriku. Czy istotnie od czuwała jego brak, jak długo sądziła, że jest zdrow i pracuje gdzieś tam na morzu Południowym? Jego listy były pełne czułości i tęsknoty; była pewna, że otrzymuje odpowiedzi, jakich w głębi duszy pragnął. Pozostawało zagadką, czy widział w niej tylko ukochaną kobietę, czy też była dla niego i uosobieniem zimnej ojczyzny, do której był przywiązany.

W stosunku do siebie już nie miała żadnych wąt-

pliwości; kochała Hendrika bez względu na to, że w gruncie rzeczy znała go bardzo mało. W przeciwnym razie nie narażałaby się na niebezpieczeństwo, by szukać człowieka, którego wszyscy uważali za nieżyjącego

Stanowczo nie. Zostałaby w domu, może gnębiona niepokojem i zamrtwieniami wybrałaby się w daleką podróż, ale nigdy nie w takim celu.

Była śmiertelnie znużona drżała z zimna i z niezwykłego wyczerpania. Zeszła nadół do swojej kajuty. Nie miała ochoty wychodzić do sali jadalnej. Kazała więc przynieść do siebie zimną kolację, zjadła bez apetytu i wcześniej położyła się do łóżka.

Prawie niedostrzegalnym ruch parowca i łagodnym szum maszyn ukołysał Elmę; zamknęła oczy, zapomniała zagaścić lampę, stojącą na stoliku nocnym i zapadła w ciężki, chaotyczny sen.

Wyglądała jak beztraska młoda dziewczyna; głowa pochylała się nieco na bok, lekko rozwarły świeże usta, miarowo drgały nerwowe nozdrza, poruszając się w takt oddechu; piękne włosy spadały miękkimi falami na wysokie czoło.

Śniła o Hendriku, o swoim mężu.

* * *

Batawja Holenderska leży w niedalekim sąsiedztwie angielskiego Singapore jednak charakter ma zupełnie odmienny. Pracują tu inne energie; puls życia jest o połowę wolniejszy, pozornie nieco ospały ale pełniejszy, wydatniejszy. Nawet hałas wielkomięski — mało co mniejszy niż w Singapore — jest inny. stawiony zdaje się mieć podniosłejsze znaczenie niż w Kolonjach i w krajach mandatowych angielskich aczkolwiek rzadko piastują wybitniejsze stanowiska,

mają większe poczucie godności. Każdy krok tu postawiony zdaje się mieć podniosłejsze znaczenie niż na terytorjach, znajdujących się w brytyjskiej sferze wpływów.

Wrodzona powolność Holendrów, przeszczepiona na grunt miejscowy przeradza się w głuchą często tępą energję, albo też w syte lenistwo. Tak zwane „towarzystwo“ jest ściślej odgraniczone i bardziej ekskluzywne niż w Singapore naprzykład, lecz obejmuje szersze sfery, przejsćcia między niemi są płynniejsze, często zupełnie się zacierają, na wiele rzeczy patrzy się przez palce; wychowanie holenderskie jest powierzchowne i na pierwszy rzut oka niedbałe; przy bliższym poznaniu robi wrażenie brutalności i niezasadnionej pewności siebie.

Batawja jest miastem portowym, stanowi centrum handlu holenderskiego na archipelagu to też żyje życiem bujnym i często nieokiełznanem. Podobnie jak w innych międzynarodowych portach Wschodu jest tam wiele domów z latarniami kolorowemi; można tam tracić pieniądze i całe fortuny na wszelkie sposoby, zależnie od upodobania.

Na lepszych ulicach miasta, nie najbardziej eleganckich jednak położonych we właściwej dzielnicy europejskiej, znajdują się pojedyncze bungalowy, które można wynająć na pewien czas. Raz zamieszka tam globtrotter w przejeździe lub dyplomata, przystający z tajemniczą misją, innym razem szukający rozrywki plantator, bogaty Chińczyk, albo świeżo przeniesiony wyższy urzędnik który jeszcze nie znalazł stałego mieszkania.

Od czasu do czasu wynajmują je również kobiety, najczęściej Europejki, szukające przygód, lub

Z MUZYKI.

Produkcja uczniów Państwowego Konserwatorium w Warszawie. Koncert Bronisława Hubermana.

Ciekawą inicjatywę podjęła Bratnia Pomoc słuchaczy Państwowego Konserwatorium w Warszawie w porozumieniu z Bratnią Pomocą słuchaczy Konserwatorium Muz. w Wilnie. Oto zorganizowano szereg produkcji muzycznych wyemienionych, z których pierwsza odbyła się w Wilnie w ubiegłą sobotę, w sali Konserwatorium Wileńskiego. Wśród gości warszawskich byli reprezentanci klasy fortepianu (prof. Turczyńskiego), skrzypiec (prof. Jarzębskiego), kompozycji (prof. Maliszewskiego), i śpiewu (prof. Heintzego). Oczywiście, cała „ekipa” składała się z uczniów zdolnych, odpowiednio przygotowanych do produkcji publicznej, i — do pewnego stopnia — oswojonych z estradą.

Produkcję rozpoczął skrzypek, p. Stanisław Jarzębski, obdarzony pięknym tonem i wybitnie zaawansowaną techniką. Zalety interpretacyjne młodego skrzypka najkorzystniej ujawniły się w Sonacie G-dur Tartiniego i w „Fon tannie Arctuzy” Szymanowskiego: poczucie odrębności stylu zaznaczyło się tu wyraźnie, odegrane też były te utwory bardzo muzykalnie i z zupełnym opowiadaniem ich wartości wewnętrznej, oraz trudności technicznych. Skrzypkowi temu można przepowiadać piękną przyszłość na podstawie wykazywanego już teraz talentu i harmonijnie rozwiniętych wszystkich czynników sztuki skrzypcowej.

Z kolei dała się poznać w produkcji estradowej p. Lusja Romanowska, śpiewaczka. W arjach z op. „Adrienne Lecouvreur” Cilea i z op. „Manon” Massenet’a głos p. Romanowskiej, dźwięczny z natury i podatny do zmian dynamicznych, zdradzał brak równej emisji w różnych częściach skali; wykonanie tych arji, oraz „Rómów dziecięcych” Szymanowskiego nacechowane było dużą swobodą i zdolnością do charakterystyki wokalnej. W „Rymach dziecięcych”, (bardziej odpowiednich do występu par excellence koncertowego), można zarzucić zbyt podkreślanie właśnie pierwiastków charakterystycznych ze szkodą wokalnych właściwości tych uroczych pieśni, ogólne wrażenie wykonania p. Romanowskiej podnosił wrodzony wdzięk młodej adeptki, i swoboda jej interpretacji, nabyta widocznie w niejednokrotnych występach na scenie operetkowej. Ta ostatnia okoliczność może jednak powodować i ujemne następstwa (jako jednostronne zmanierowanie) w repertuarze pieśni estradowych.

Fortepian miał na tej pouczającej produkcji przedstawiciela w osobie p. Witolda Małcużyńskiego. Grał on wariacje c-moll Beethovena i Scherzo cis moll Chopina.

Pianista to utalentowany, obdarzony wielkim, nieco może za surowo brzmiącym,

tonem, i techniką pokaźnie zaawansowaną. Beethovena interpretował p. Małcużyński w zarysach szerokich, z dużą mocą wyrazu, z uwzględnieniem właściwości dynamicznych poszczególnych wariacji. Chopin też w miejscach brawurowych wypadł lepiej, niż w momentach lirycznych. Naogół miało się wrażenie talentu dobrze i wyraźnie zapowiadającego się, przynajmniej wszystkie nieodzowne warunki ku temu wydatniły się zdecydowanie.

Ciekawą próbkę talentu kompozytorskiego dało wykonanie przez p. Witolda Lutosławskiego części pierwszej jego sonaty fortepianowej. Rozległa inwencja tematyczna tej części sonaty, przeprowadzona została uspiesznie i zgodnie z zasadniczym jej charakterem. Brak mocniej zaznaczonych kontrastów nadaje nieco jednostajny koloryt całości, okupuje to jednak szlachetny nastrój ogólnej kompozycji, podniesiony jeszcze ładnie wymodulowanym ujęciem pianistycznym w wykonaniu autora.

Tak więc mieliśmy częściowy obraz wyników pedagogicznych uczelni muzycznej warszawskiej, i częściowy przegląd jej materiału uczniowskiego. Z nie małym też zainteresowaniem uczniowie uczelni muzycznej wileńskiej, stanowiący większą część słuchaczy, wraz z resztą publiczności śledzili produkcje młodzieży muzycznej warszawskiej. Niewątpliwie też pouczająca inicjatywa produkcji wymiennych zachęci uczniów Konserwatorium Wileńskiego do zrewanżowania się swoim kolegom warszawskim przez doprowadzenie do skutku produkcji w Warszawie.

Rzadkiego gościa miało możność Wilno słyszeć w tym tygodniu: po sześciolatniej przerwie wystąpił Bronisław Huberman, znakomity skrzypek polski, jeden z niewielu wielkich artystów, zasługujących w zupełności na to określenie.

W sztuce Hubermana w znakomitej równowadze znalazła miejsce nie tylko nieporównana perfekcja w opanowaniu najbardziej nieuchwytnych tajników instrumentu, i głęboko przemyślane użytkowanie ich w celu uwydatnienia tkwiącej w utworze idei; nie ośniewa on słuchacza istotnie olbrzymią i zadziwiającą techniką, lecz skierowuje jego wrażliwość na głębię wyrazu muzycznego, osiągając swą interpretacją rzadko spotykany nastrój prawdziwie namaszczonego święta sztuki. Plastyka frazowania celowo modulowana dynamika, dźwięku, podatnego na bardzo wyrafinowaną kolorystykę, bogata skala temperamentu — to wszystko jest w sztuce Hubermana materiałem do prawdziwie szczytnej interpretacji, kierowanej tyleż świadomą wolą myśliciela, co i intensywność

Matki górników.

W dniach pamiętnej katastrofy górniczej w Bośni, gdzie zginęło 127 górników, przed kopalniami gromadziły się tłumy członków rodzin, wyczekując tragicznej wieści o swych bliskich.

Gozie jest Trocki?

BERNO szwajcarskie. (Pat.) W związku z pogłoskami o rzekomym pobycie Trockiego w Szwajcarii władze federalne czynią skrupulatne poszukiwania. Ustalono, że samochód Trockiego nie przekroczył granicy szwajcarsko-francuskiej. W szwajcarskich kołach oficjalnych przypuszczają, że pogłoski dotyczące rzekomego pobytu Trockiego w Szwajcarii są puszczane umyślnie w celu zamaskowania prawdziwego pobytu byłego komisarza.

Syn Mussoliniego pilotem.

RZYM, (Pat.) Wiktor Mussolini, starszy syn szefa rządu włoskiego, uzyskał dyplom pilota. Wiktor Mussolini jest najmłodszym włoskim pilotem, liczy bowiem zaledwie 17 lat.

cią szczerego uczucia wielkiego artysty.

Huberman opanował całkowicie audytorjum, pomimo przeszkód natury lokalnej, mianowicie ze strony niesforne go zachowania się publiczności, której pewna część zakłócała powagę koncertu spóźnianiem się, nieustannym kręceniem się na miejscach, szmerem i t. p. To też artysta zmuszony był do przerywania gry, co w znacznym stopniu uspokajało zbyt impulsywne temperamento niektórych słuchaczy; bądź co bądź mogło to przyczynić się do wyrobienia sobie słusznej opinii o naszym braku prymitywnej kultury. Czas najwyższy, aby tego rodzaju objawy były natychmiast monitorowane przez samą publiczność za pomocą najbardziej ostrego reagowania w stosunku do zbyt nieobyczajnych osobników.

A. W.

RADJO

WILNO.

PIĄTEK, dnia 18 maja 1934 roku.

7.00: Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dzień. por. Muzyka. Chwilka gospod. domow. 10.00: Audycja dla dzieci. 11.40: Przegląd prasy. 11.50: Utwory Meyerbeera (płyty). 11.57: Czes. 12.05: Koncert. 12.30: Kom. meteor. 12.33: Koncert 12.55: Dzień. poł. 14.45: Program dzienny. 14.50 Pogadanka LOPP. 15.00: Hejnał. 15.05: Wiad. eksport. i giełda. 15.20: Koncert dla młodzieży. 15.50: Recital. 16.00: Występ M. Mokrzyckiej. 16.20: „Co się dzieje w Wilnie”. 16.35: „Zabobony” felj. regionalny. 16.50: Koncert. 17.30. „Kasprowicz” odczyt. 17.50: „Szkoła zawodowa jako przygotowanie do życia” odczyt. 18.10: Koncert. 18.50: Program na sobotę. 19.00: Ze spraw litewskich. 19.15: Codz. odc. pow. 19.25: Feljton aktualny. 19.40: Sport. 19.47: Dzień. wiecz. 20.00: „Myśli wybrane”. 20.02: Pogad. muzyczna. 20.15: Koncert symfoniczn. Feljton literacki. 22.40: Muzyka.

SOBOTA, dnia 19 maja 1934 roku.

7.00: Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dzień. por. Muzyka. Chwilka gosp. dom. 11.40: Przegląd prasy. 11.50: Utwory Greczaninowa (płyty). 12.30: Kom. meteor. 12.33: Muzyka żydowska (płyty). 12.55: Dzień. poł. 14.50: Program dzienny. 14.55: Kwadrans akademicki. 15.05: Wiad. eksport. i gosp. 15.10: Giełda roln. 15.20: Wizyta mikrofonu w teatrze u Jubilatki — Sabiny Zielińskiej, art. dram. 15.35: Pod znakiem jazzu (płyty). 15.40: Audycja dla chorych. 16.15: Przemówienie o Funduszu Obrony Morskiej. 16.20: „Wileński kącik językowy”. 16.35: Mecz teniowy Polska—Francja. 16.50: Muzyka lekka 17.20: „Idea batorjańska odczyt”. 17.40: Reportaż. 18.00: Nabożeństwo w Kaplicy w Ostrej Brunie w Wilnie. 19.00: Tygodnik litewski. 19.15: Przegląd prasy roln. kraj. i zagr. 19.25: Kwadr. poetycki. 19.40: Sport. 19.43: Wil. kom. sport. 19.47: Dzień. wieczorny. 20.00: „Myśli wybrane” 20.02: Koncert. 20.40: Skrzynka techniczna. 20.55: Koncert. 22.00: „Dolny Zamek Królewski w Wilnie” odczyt. 22.15: „Przez otwarte okna” reportaż muzyczny. 23.00: Kom. meteor. 23.05: Muzyka taneczna. Uwaga: Od godz. 23.05: przewidziana jest retransmisja stacyj zagranicznych.

NOWINKI KASJOWE

POLSKIE WARIACJE FORTEPIANOWE.

Znakomity pianista Bolesław Kon wystąpi w sobotę o godz. 20 z interesującym repertuarem, obejmującym trzy piękne utwory z polskiej literatury fortepianowej. Są to tematy z wariacjami kompozycji Karola Szymanowskiego, Franciszka Brzezińskiego i Juliusza Wertheima. Należą one do wcześniejszego okresu twórczości tych kompozytorów.

ODCZYTY DLA MATURZYSTÓW.

W cyklu odczytów dla maturzystów zapowiada program radiowy następujące prelekcje: w piątek o godz. 17.30 w cyklu „Literatura polska” omówi twórczość Jana Kasprzowicza prof. Konrad Górski. W sobotę w cyklu „Historja” prof. Henryk Mościcki wygłosi pogadankę o idei batorjańskiej. Odczyty dla maturzystów mogą być również słuchane z wielką korzyścią przez osoby zajmujące się samokształceniem.

STAŁY WZROST RADJOABONENTÓW W POLSCE.

Mimo trwającego wciąż kryzysu statystyka ilości radjoabonentów w Polsce w każdym miesiącu notuje przyrost słuchaczy. Dowodzi to, że programy polskiego radja znajdują uznanie w szerokich warstwach społeczeństwa. Tak np. w marcu r. b. w okręgu wileńskim dyrekcji poczt i telografów zarejestrowano ogółem 5972 radjosłuchaczy, wśród nich 35 nowych. W dyrekcji warszawskiej, najbardziej licznej, bo posiadającej zgórą 54 tysiące abonentów przybyło w tym samym miesiącu ponad 500 nowych radjosłuchaczy. W innych dyrekcjach również zanotowano zwiększenie się kadr zwolenników radja.

zamożne Eurazjatyki. Rzadko ale zawsze w bardzo dokładnie notowanych wypadkach — zamieszka tam demimondówka specyficznego rodzaju, który się trafia jedynie w Azji i to na dalekiem Południu.

Jeden z takich bungalowów nosił nazwę „Zielonego Namiotu”, gdyż był pokryty stromym chińskim dachem z glazurowanych dachówek. Kiedy sąsiadów z okolicznych domów pytano o jego lokatorkę, często odpowiadzi towarzyszył uśmiech i wzruszenie ramion.

— Miss Nancy Rouve. Tak... bardzo ładna, za ładna jak na Batawję. Rozumie pan?

— Gdzie ona mieszkała przedtem?

— Podobno była na Archipelagu w Soerak, w Surabai, a jeszcze dawniej w Hongkongu — tak przynajmniej opowiadał naszemu służącemu jej chiński boy. Ale kto tam będzie tego dochodził.

— Z czego ona żyje?

— O to zapytałbym na pańskim miejscu mistrz Jacka Peltona, lecz jeśli już pan powziął ten zamiar, radzę najpierw poznać sztukę boksu w możliwie wysokim stopniu i oprócz tego zaopatrzyć się w jakąś maszynkę strzelającą. Peltona znajdzie pan w hotelu „Legotto”, wie pan, u tego Portugalczyka, gdzie od pewnego czasu bywa szczególnie wesoło. Czy te informacje są wystarczające, mynheer?

* * *

Pod koniec pory deszczowej „Zuidersee” dobijała do portu Batawji, by większą część pasażerów wysadzić na ląd. Poprzez białe mgły przeświecało słońce, jeszcze podobne do olbrzymiej rozżarzonej perły. Przez syconą wilgocią ziemia tonęła w oparach; zewsząd biły niezmiernie silne, ciężkie wonie rozkwitu i rozkładu.

Elma Hooge z zainteresowaniem przyglądała się lądowaniu. Chociaż znała już z widzenia kilka potłów azjatyckich, zawsze jeszcze czuła się zaskoczona rzeczywistością, która się wyłaniała z nieprawdopodobnego marzenia, hałaśliwa, cuchnąca, nieskończenie ruchliwa. W czasie długiej podróży nie mogła uniknąć zrobienia kilku znajomości, mimo że w najmniejszym stopniu nie była do tego usposobiona ale na pytania, odnosząc się do celu podróży, odpowiadała wymijająco. Uważała, że tak będzie lepiej. Wszyscy podróżni podobnie jak i ona, płynęli z Europy, lecz z pewnością nikt z nich nie miał pojęcia o losie jej męża.

Elma nie zdawała sobie sprawy i zresztą nie zastranawiała się nad tem, że raz obrawszy tę taktykę, przedstawiała się wbrew woli w świetle nieco dwu znacznem. Patrzono na nią jak na inne kobiety, które, mając dość życia na starym lądzie, przybywają aż tu w pogoni za nowymi wrażeniami i w poszukiwaniu przygód. Nie mogła się uskarżać na brak zainteresowania swoją osobą; wprawdzie panie niewiadomym sposobem zebrały jakieś informacje i już po pierwszych dniach trzymały się nieco zdaleka ku wielkiemu zadowoleniu Elmy, zato mężczyźni starali się otoczyć ją tem bardziej uprzedzającą życzliwością.

Wobec tego utrzymywanie w sekrecie celu podróży nie nastęrczało trudności i po czterech dniach już nikt nie zdradzał chęci dowiedzenia się, poco jedzie do Batawji ta wysmukła piękna szatynka o spokojnych ciemnych oczach.

Najwytrwalszym wielbicielem okazał się pasażer, zajmujący sąsiednią kabinę, mynheer Luckstraat, młody tęgi blondyn, właściciel rozległych plantacyj w gło-

bi kraju. Gdy jego hołdy zaczęły przybierać charakter natarczywego nadskakiwania, Elma kilkakrotnie dała mu do zrozumienia że sobie tego nie życzy.

Wówczas zmienił postępowanie, pozostając nadal uprzejmym, wszak byli jeszcze na pokładzie, jakby w ojczyźnie, w Europie, więc obowiązywały pewne względy towarzyskie — jednak w miarę zbliżania się do Jawy coraz częściej i dobitniej akcentował w rozmowach swój stan majątkowy. Elma spoglądała pobłażliwie na otyłego adoratora. Dobrodusznia bawiła się jego niezmierną pyszałkowatością, to też do ostatnich dni podróży dość często widywano razem tę niedobraną parę.

Imi panowie, widząc intensywność flirtu Louckstraata, dyskretnie się wycofali. I teraz, kiedy parowiec wchodził do portu, stali oboje na pokładzie Luckstraat z nieokreślonym uśmiechem spoglądał na miasto.

Elma zapomniała się dowiedzieć, gdzie mogłaby zamieszkać to też zwróciła się do towarzysza:

— Może mi pan poradzić, w jakim hotelu mam się zatrzymać? Nic nie wiem, jak długo tu zabawię, może kilka dni, może nawet parę tygodni — wszystko zależy od tego, jakie dostanę wiadomości.

Luckstraat zwrócił się do niej. Jego twarz, okrągła jak księżyc w pełni, lśniła od obfitego potu, który nieustannie ocierał chusteczką, małe oczka badały Elmę od stóp do głowy. Spojrzenie tęchło bezcelnością, lecz gdyby ktokolwiek jej o tem powiedział, nie uwierzyłaby, uważając to poprostu za niemożliwe.

(D.c.n.)

KRONIKA

Plątek
18
Maj

Dziś: Feliksa Kapiec. M.
Jutro: Piotra Celestyna

Wschód słońca — godz. 3 m. 11
Zachód słońca — godz. 7 m. 18

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B.
Wilno z dnia 17/V — 1934 roku.

Ciśnienie 760
Temperatura średnia + 18
Temperatura najwyższa + 21
Temperatura najniższa + 8
Opad —
Wiatr połudn.-wschodni
Tend.: wzrost, następnie stan stały
Uwagi: dość pogodnie.

— Przewidywania pogody według P. I. M. Wielkopolska, Polska środkowa, Pomorze, wyż na małopolska, Śląsk, Podhale i Tatry: pogoda o zachmurzeniu zmiennym ze skłonnością do burz i przelotnych opadów. Nieco chłodniej — Umiarkowane wiatry południowo — zachodnie i zachodnie.

Pozostałe dzielnice: najpierw pogoda słoneczna, potem wzrost zachmurzenia aż do przelotnych opadów. Temperatura bez większych zmian. Umiarkowane wiatry południowo-wschodnie i południowe. Lekka skłonność do burz.

MIEJSKA

— Lustracje wytwórni lodów i fabryk wód. Komisja sanitarno-lustracyjna przeprowadziła generalną lustrację wytwórni lodów, fabryk wód sodowych i lemoniady. Zlustrowano około 50 wytwórni lodów i 7 fabryk lemoniady i wód. W wyniku lustracji 3 wytwórnie lodów zamknięto, dla 7 wytwórni sporządzono protokoły karnoza nieprzebieganie przepisów sanitarnych.

W ciągu lata lustracje podobne przeprowadzane będą okresowo.

SPRAWY AKADEMICKIE

— Akademicki Zw. Morski R. P. w Wilnie komunikuje, że zapisy na obóz żeglarski w Trokach są przyjmowane od 15 maja do 5 czerwca br. Wszelkich informacji udziela sekretariat A. Z. M. we wtorki i piątki od 17 do 18 w lokalu przy ulicy Zygmuntońskiej 16, tel. 10 25.

— Z „Bandy Akademickiej“. Jutro t. j. w sobotę dnia 19 bm. „Banda Akademicka“ urządza gremjalną wycieczkę do Trok. Wyjazd z Wilna o godz. 13.50. Zbiórka na dworcu o g. 13. Koszta wycieczki (kolej do Landwarowa,

łódzie, nocleg w schronisku) — do 3 zł. Zapisy przyjmuje i informację udziela prezes Chóru Akad. w Domu Akad. w godz. dowolnych (tel. 1—75).

Goście bardzo mile widziani.
Wycieczka zapowiada się licznie.

WOJSKOWA

— Wcielanie do szeregów rezerwistów. Rozsyłane są już karty powołania rezerwistom, po woływanym na ćwiczenia wojskowe w I turnusie. Wcielanie do szeregów nastąpi w pierwszych dniach czerwca r. b.

— Kto staje przed Komisją Poborową? Dziś w 11 dniu poboru rocznika 1913 przed Komisją Poborową winni są stawiać się wszyscy mężczyźni z nazwiskami rozpoczynającymi się na literę K, zamieszkali w obrębie I i II Komisariatów P. P.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZ

— Z Koła Zaprzysiężonych Księgowych. — W ubiegłą niedzielę odbyło się walne zgromadzenie Koła Zaprzysiężonych Księgowych przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, na które został wybrany nowy Zarząd Koła. W skład Zarządu weszli: p. Maliński Jakób — prezes, p. London N. wiceprezes i p. Rewieńska sekretarz.

Nowy Zarząd przystąpił energicznie do opracowywania projektu normalizacji ksiąg buchalterskich dla poszczególnych branż w związku z mającym wejść w życie Kodeksem Handlowym.

— Wybory Zarządu Okręgu i Oddziału w Wilnie L. M. i K. W dniu 13 bm. odbyło się w Wilnie Zebranie członków, jak również Zjazd Okręgowy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Na zebraniu członków Oddziału został wybrany nowy Zarząd L. M. i K., w skład którego weszli jako członkowie p. p.: płk. Filipkowski, adm. Borowski, prezes Szumański, dyr. Miłkowski, mec. Kopeć, nac. Szczęsny, nac. Hajduk, p. Buczyński, p. Pułaczewski, p. Grabowski i dr. Czarnowski; jako zastępcy p. p.: komand. Blin strub, p. Hołownia, prof. Biwan, p. Wójcicki.

— Komisja Rewizyjna p. p.: prezes Malecki, dyr. Miłkowski, nac. Rytel.

Skład członków Zarządu Okręgu będzie po dniu, dodatkowo.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Zarząd Związku Detalicznych Kupców i Przemysłowców Chrześcijan m. Wilna i Województwa Wileńskiego niniejszym zawiadamia, że Walne Zgromadzenie Związku odbędzie się dnia 21 maja r. b. o godz. 3 p. p. w lokalu własnym przy ulicy Bazyljańskiej Nr. 2 m. 15.

— Klub Włóczków. W piątek dnia 18 bm. odbędzie się 155 zebranie Klubu Włóczków. — Na porządku dziennym sprawy wewnętrzne. — Początek o godz. 20 w lokalu przy ulicy Przejazd 12. Wstęp dla członków i kandydatów Klubu.

— Komitet Organizacyjny I Zjazdu XII Kompletu Maturzystek Gimn. im. Elizy Orzeszkowej w Wilnie, klasy 8-a — 8-b z roku 1929, podaje do wiadomości, że zjazd rozpocznie się mszą św. w kościele św. Jerzego o godz. 9.50 rano, w pierwszym dniu Zielonych Świątek, d. 20 maja 1934 r.

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski Pohulanka. Dziś, w piątek 18.V Teatr na Pohulance nieczynny.

— Miejski Teatr Letni — w Ogrodzie po Bernardyńskim. Jutro, w sobotę dn. 19 b. m. otwarcie Teatru Letniego. Będzie to zarazem jubileusz 30-letniej pracy scenicznego p. Sabiaw Zielińskiej, która wystąpi w komedji W. Szkwara kina p. l. „Cudze dziecko“. Komedja ta pełna pogody i humoru, przedstawia życie nowej młodej dzieje sowieckiej. Reżyserja — W. Czengerego Dekoracje — Wł. Makojnika.

Uwaga! Kupony i bilety redakcyjne na dzień 19.V są nieważne.

— Świąteczne popołudniówki w Teatrze Letnim. W niedzielę dn. 20.V oraz w poniedziałek dn. 21.V o godz. 4-ej dana będzie na przedstawienia popołudniowe doskonała sztuka współczesna J. Devala p. t. „Towariszcz“ — przedstawiająca życie emigracji rosyjskiej w Paryżu. Ceny propagandowe.

— Teatr Muzyczny „Lutnia“. „Noc w San Sebastjano“. Dzisiejsza premiera operetki Benatkijskiej „Noc w San Sebastjano“, zapowiada się niezwykle ciekawie. Pierwszorzędna obsada ról czołowych, piękna muzyka i pełna hiszpańskiego temperamentu akcja, wprowadzona na scenę przez reżysera Domostawskiego, powinna zainteresować żądną miłych wrażeń publiczność. Operetkę urozmaicają liczne tańce i ewolucje układu J. Ciesielskiego. Nad stroną muzyczną czuwa kapelmistrz Wiliński. Ceny miejsc letnie — niższe. Akademicy korzystają ze specjalnych ulg biletowych.

— Popołudniówki świąteczne w „Lutni“ po cenach propagandowych. W niedzielę najbliższą na przedstawieniu popołudniowym po cenach propagandowych ukaże się barwna i melodyjna operetka Kalmana „Manewry jesienne“. W poniedziałek świąteczny widowski popołudniowy po cenach propagandowych wypełni pełna młodzieńczego humoru i werwy komedja muzyczna „Niech żyje młodość“. Początek widowisk o g. 4 pp.

— Teatr Objazdowy — gra dziś świętą komedję Z. Geyera p. t. „Kobietka z eleganckiego świata“ — 18.V w Motodecznie, 19.V w Kraśnem.

5.000.000
KOBIET
NIE MOŻE
SIĘ MYLIĆ
wybierając ten oto
puder do twarzy

Cera o fascynującej piękności. Matowy aksamiutny wygląd, który pozostaje przez cały dzień. Naturalne piękno, które nie hoi się wiatru, deszczu lub pocenia się podczas tańca. Wszystko to można osiągnąć wyjątkowo zapo-mocą znakomitego paryskiego Pudru Tokalon.

Sekret polega na patentowanym sposobie fabrykacji Pudru Tokalon. „Pianka Kremowa“ cudowny nowy składnik, jest zmieszana z naj-cieńszym pudrem przesiewanym przez potrójne jedwabne sito. Dlatego też Puder Tokalon nie może wysuszać skóry, czyniac ją szorstką i suchą, jak to bywa przy stosowaniu zwykłych pudrów do twarzy.

Sekret ten jest znany milionom regularnie stosującym Puder Tokalon we wszystkich krajach świata. Tylko tak kolosalna produkcja pozwala fabrykantom wyrabiać puder o najwyższej jakości przy tak niskiej cenie. O ile nie będzie Pani zachwycona wynikiem, pieniądze zostaną Pani zwrócone w całości.

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W WILNIE

OGŁOSZENIE

o zryczałtowaniu składek ubezpieczeniowych za służbę domową.

Ubezpieczalnia Społeczna w Wilnie na zasadzie art. 15 ustęp 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dnia 28 marca 1933 r. 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396 podaje do wiadomości tabelę składek za pracowników fizycznych, zatrudnionych w gospodarstwach domowych, dozorców domowych i pomocników dozorców domowych za ubezpieczenie chorobowe, emerytalne, robotnicze i wypadkowe, łącznie z opłatami na Fundusz Pracy, obowiązującą od dnia 1 maja 1934 r. Za służbę domową i dozorców domowych, którzy przekroczyli 65 rok życia i nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu robotniczemu składki obniżają się o wysokość opłaty, przypadającej na ubezpieczenie emerytalne.

Za pracowników fizycznych, zatrudnionych w gospodarstwach domowych, za dozorców domowych i pomocników dozorców domowych, zarabiających w gotówce powyżej zł. 60. — miesięcznie, oblicza się składki i opłaty na Fundusz Pracy procentowo od faktycznie pobranego zarobku w gotówce, z doliczeniem przeciętnej wartości wynagrodzenia w naturze i świadczeń osób trzecich; przeciętną wartość wynagrodzenia w naturze i świadczeń osób trzecich ocenia się w tym wypadku na zł. 30. — miesięcznie.

Przy obliczaniu składek i opłaty na Fundusz Pracy za część miesiąca przyjmuje się za każdy dzień pozostawania w zatrudnieniu 1/30 część składki miesięcznej.

Do dnia 30. IV. r. b. obowiązuje dotychczasowa tabela obliczania składek ogłoszona przez Ubezpieczalnię Społeczna w Wilnie w dniu 8 marca 1934 r.

Ponieważ składki za ubezpieczenia społeczne w myśl § 36 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818 płatne są co miesiąc z dołu, najpóźniej do dnia 10 następnego miesiąca, pierwszy więc termin opłaty składek według poniżej zamieszczonej tabeli za miesiąc maj upływa 10-go czerwca 1934 r.

KATEGORJE PRACOWNIKÓW WEDŁUG MIESIĘCZ. ZARÓBKÓW W GOTÓWCE	Przeciętne wynagrodzenie			Wysokość składek i opłat na Fundusz Pracy przypadająca			Z tego wypada na ubezpieczenie			
	przeciętna wartość wy- nagrodzenia w naturze i świadczenia osób trzecich zł.	przeciętne wynagro- dzenie w gotówce zł.	R a z e m (zarobek podstawowy)	na ubezpie- czonego	na pracodawcę	R a z e m	chorobowe	emerytalne	wypadkowe	Opłata na Fundusz Pracy
1) Pracownicy fizyczni zatrudnieni w gospodarstwach domowych, pracownicy (y) domowe (i), służące (y) kucharki (rze), gospodynie, pokojówki, posługaczki i sprzątaczkki przychodnie i t. p.										
a) zarabiające w gotówce do 20 zł. mies. . .	10.—	15.—	25.—	0.25*)	2.94	3.19	1.25	1.30	0.14	0.50
b) zarab. w gotówce powyżej 20—30 zł. mies.	15.—	25.—	40.—	0.40*)	4.70	5.10	2.—	2.08	0.22	0.80
c) " " " " 30—40 zł. mies.	20.—	35.—	55.—	3.74	3.27	7.01	2.75	2.86	0.30	1.10
d) " " " " 40—50 zł. mies.	25.—	45.—	70.—	4.76	4.16	8.92	3.50	3.64	0.38	1.40
e) " " " " 50—60 zł. mies.	30.—	55.—	85.—	5.78	5.05	10.83	4.25	4.42	0.46	1.70
f) " " " " 60 zł. mies. . .	30.—	wynagro- dzenie rze- czywiste	suma rzeczywistego wy- nagrodzenia w gotówce i przeciętnej wartości wynagrodzenia w natu- rze oraz świadczenia o- sób trzecich	6.8%	5.94%	12.74%	5%	5.2%	0.54%	2%
z a r o b k u p o d s t a w o w e g o										
2) Dozorczy domowi i pomocnicy dozorców do- mowych:										
a) zarabiający w gotówce do 20 zł. mies. . .	10.—	15.—	25.—	0.25*)	2.99	3.24	1.25	1.30	0.19	0.50
b) zarab. w gotówce powyżej 20—30 zł. mies.	15.—	25.—	40.—	0.40*)	4.79	5.19	2.00	2.08	0.31	0.80
c) " " " " 30—40 zł. mies.	20.—	35.—	55.—	3.74	3.40	7.14	2.75	2.86	0.43	1.10
d) " " " " 40—50 zł. mies.	25.—	45.—	70.—	4.76	4.33	9.09	3.50	3.64	0.55	1.40
e) " " " " 50—60 zł. mies.	30.—	55.—	85.—	5.78	5.25	11.03	4.25	4.42	0.66	1.70
f) " " " " 60 zł. mies. . .	30.—	wynagro- dzenie rze- czywiste	suma wynagrodzenia rzeczywistego w gotów- ce i przeciętnej wartoś- ci wynagrodzenia w na- turze oraz świadczenia osób trzecich	6.8%	6.18%	12.98%	5%	5.2%	0.78%	2%
z a r o b k u p o d s t a w o w e g o										

*) Kwoty podane w rubryce „na ubezpieczonego pod poz. 1-a, 1-b, 2-a, 2-b są to obliczenia przypadające na ubezpieczonego tylko z tytułu opłaty na Fundusz Pracy.

Dziś! Potężna rewelacja światowych ekranów, film porwijający śmiałością myśli i rozmachem realizacji p. t.

DEMON ZŁOTA

W roli głównej piękna bohaterka „King-Kong” Fay Wray i Ralph Bellamy. Znakomity twór techniki, prześcigający wszystko dotąd stworzone. Cudowne mrozące krew w żyłach sceny potęgują wrażenia, jakie wywiera ten film do maksimum.
NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja.

Dziś imponująca premiera pod znakiem humoru, werwy i pikanterji

Panna Jozetta moja żona

w roli gł. wyśniona para kochanków ekranu **Anna Bella i Jean Murat.** W melodyjnym tym filmie usłyszyci najmodniejsze przeboje Paryża w wykonaniu znakomych śpiewaków z „Casino de Paris, Pilla i Tabeta. Nad program: Dźwiękowy tygodnik R R A S O W Y.

Dziś! Słynny nacący świat fenomenalny śpiewak na miarę **Carusso i Klepury** **Józef SZMIDT** w największym przeboju doby obecnej produkcji wiedeńskiej

Świat należy do ciebie

Głęboka i wzruszająca treść, melodyjna muzyka, cudowne krajobrazy. Film mówiony i śpiewany po niemiecku.
NAD PROGRAM: **ATRAKCJE.** Seans o godz. 4—6—8—10.15

Dziś niebywała rewelacja! Wspaniały najnowszy słynny na cały świat lotniczy film **F 13** **TAJEMNICZA TRZYNASTKA!** Krew w powietrzu!

W rol. gł. zielonooka napięknijaza kobieta-szpieg **Gina Manes** i as pilotażu **Gaston Modot** mrozące krew w żyłach walki w obłokach. Niezwykłe dzieje kobiecy-szplaga! Wielki triumf Kinematografji Europejskiej. Seans o godz. 4—6—8—10.15
Bilisy honor. i bezpłatne nieważne. Za pomocą nowoczes. wentylacji — miły chłód na sali

COLOSSEUM Ceny od 25 gr. — Dziś! Wstrząsający dramat dziewczyny, którą świat odrzucił — **DWIE SIOSTRY (Nieślubne dziecko)** Zuzanna Marwolle w filmie w.g. sł. pow. — NA SCENIE wielka nowa rewja: **ŚPIEW — TANIEC — AKTÓWKA** Reżyserji **Hac Frycza.** — Udział biorą: **E. Tauberówna, W. Wańkowiczówna i Don-Valt** (duet taneczny), **Br. Borski, St. Janowski, Z. Winter** i in.

OGNIKO Dziś Arcydzieło pikanterji. Szczyt erotyki na ekranie. **Żona z drugiej ręki** W rolach głównych: słynna **Jean Karlow**, uwodzicielsko piękna „wampirzyca” **Hollywoodu** oraz **Chester Morris** i **Lowis Stone.** NAD PROGRAM: Najnowsze tygodniki **Foxa.**

Akta Nr. 779/33. Km.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru XI-go, zam. w Wilnie, przy ulicy Zygmuntońskiej Nr. 12/6, na zasadzie art. 676 § 1 i 679 K. P. C., obwieszcza, że w dniu 18 czerwca 1934 roku, od godziny 10-ej rano, w Sali Posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wilnie Nr. 1, przy ulicy 3-go Maja Nr. 4, odbędzie się w drodze licytacji publicznej sprzedaż nieruchomości należące do Szulima Diamanta vel Wohlmanna, położonej w Wilnie, przy przejeździe z ulicy Nowogrodzkiej Nr. 11-d, składającej się z placu ziemi wczysto-czynszowej miasta Wilna, obszaru 3213,97 mtr. kw., z zabudowaniami, oraz urządzeniami rozlewni piwa, szczegółowo opisanymi w protokóle zajęcia z dnia 17. XI. 1933 roku.

Powyższa nieruchomość posiada księgę hipoteczną, przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, w Wydziale Hipotecznym, opatrzoną Nr. hipotecznym 14922, w której dziale IV-tym są ujawnione pożyczki, kaucje i ostrzeżenia na rzecz różnych wierzycieli hipotecznych w sumie łącznej 125.000 złotych i 5.000 dolarów, pozatem ciążą inne ścieśnienia i ograniczenia, wymienione w dziale III-cim tejże księgi hipotecznej.

Nieruchomość ta we wspólnym posiadaniu z innymi osobami nie znajduje się, w zastawie nie jest i podlega sprzedaży w całości na zaspokojenie pretensji Feigi Trockiej.

Nieruchomość ta została oszacowana w sumie trzydzieści dwa tysiące (32.000) złotych.

Licytacja rozpocznie się od sumy wywołania dwadzieścia cztery tysiące (24.000) złotych.

Osoby zamierzające przyjąć udział w licytacji winne są złożyć Komornikowi, działającemu, dowody posiadania obywatelstwa polskiego oraz rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania w gotowiznie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać i fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartość 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym obwieszczeniem publicznem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo, o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dniu powszednim od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

78/VI. Komornik Sądowy (—) R. Zan.

Akta Nr. 951/33. Km.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru XI-go, zam. w Wilnie, przy ulicy Zygmuntońskiej Nr. 12/6, na zasadzie art. 676 § 1 i 679 K. P. C., obwieszcza, że w dniu 18 czerwca 1934 roku, od godziny 10-ej rano, w Sali Posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wilnie Nr. 1, przy ulicy 3-go Maja Nr. 4, odbędzie się w drodze licytacji publicznej sprzedaż nieruchomości należące do Izaaka Ingstera i Józefa-Ieka Talermana wspólnie w różnych częściach, położonej w Wilnie, przy zbiegu ulic Tomasza Żana, Fabrycznej i Litewskiej Nr. 31, składającej się z placu ziemi obszaru 585,70 sąż. kw., czyli 2666,15 mtr. kw. z domem murowanym, szczegółowo opisanym w protokóle zajęcia z dnia 10. IV. 1934 roku.

Powyższa nieruchomość posiada księgę hipoteczną, przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, w Wydziale Hipotecznym, opa-

Dr. Ginsberg

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
ul. Wileńska 3, tel. 5-67
Przyjm. od 8—1 pp. i 4—8 w.

AKUSZERKA

Śmiałowska

przeprowadziła się na ul. Orzeszkowej 3—17 (róg Mickiewicza) także gabinet kosmetyczny, usuwa zmarszczki, brodawki, kurczaki i wagi.

AKUSZERKA

M. Brzezina

przyjmuje bez przerwy przeprowadziła się Zwierzyniec, Tomasza Żana, na lewo Gedyminowską ul. Grodzka 27.

AKUSZERKA

Marja Laknerowa

przyjmuje od 9 do 7 wiecz. przeprowadziła się na ul. J. Jasińskiego 5—20 (obok Sądu).

50.—do 100.—zł.

zarobku miesięcznym jako uboczne zajęcie. Nieobznajomionego pouczymy. Centrala Św. Wojciecha, Lwów.

Okazyjnie kupię samochód

(Ford) lub innej marki za gotówkę. Oferty do Administracji „Kurjera Wileńskiego” pod Ford Tel. 09.

Mieszkanie

5 pok. do wynajęcia w centrum miasta. Zawalna 6 m. 4.

Zgubioną kartę rowerową z roku 1932, wydaną przez Magistrat m. Wilna Leszkowi Ostrowskiemu unieważnia się.

na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dniu powszednim od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

80/VI. Komornik Sądowy (—) R. Zan.

Akta Nr. 1/33. Km.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru XI-go, zam. w Wilnie, przy ulicy Zygmuntońskiej Nr. 12/6, na zasadzie art. 676 § 1 i 679 K. P. C., obwieszcza, że w dniu 18 czerwca 1934 roku, od godziny 10-ej rano, w Sali Posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wilnie Nr. 1, przy ulicy 3-go Maja Nr. 4, odbędzie się w drodze licytacji publicznej sprzedaż nieruchomości należące do Anny Wojewódzkiej, położonej w Wilnie, na przedmieściu Rossa, przy zaułku Warszawskim Nr. 11, składającej się z placu ziemi obszaru 2045 sąż. kw., czyli 9309,0445 mtr. kw., z zabudowaniami, szczegółowo opisanymi w protokóle zajęcia z dnia 6. IV. 1933 roku.

Powyższa nieruchomość posiada księgę hipoteczną, przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, w Wydziale Hipotecznym, opatrzoną Nr. hipotecznym 2827, w której w dziale IV-tym są ujawnione pożyczki, kaucje i ostrzeżenia na rzecz różnych wierzycieli hipotecznych w sumie łącznej 5712 dol. 11 cent., pozatem ciążą inne ścieśnienia i ograniczenia, wymienione w dziale III-cim tejże księgi hipotecznej.

Nieruchomość ta we wspólnym posiadaniu z innymi osobami nie znajduje się w zastawie jak również w dzierżawie nie jest i podlega sprzedaży w całości na zaspokojenie pretensji Komunalnej Kasy Oszczędności m. Wilna.

Nieruchomość ta została oszacowana w sumie czterdzieści siedem tysięcy czterysta sześćdziesiąt osiem (47.468) złotych.

Na zasadzie art. 709 K. P. C. licytacja rozpocznie się od sumy wywołania trzydzieści jeden tysiąc sześćset czterdzieści sześć (31.646) złotych.

Osoby zamierzające przyjąć udział w licytacji winne są złożyć Komornikowi, działającemu, dowody posiadania obywatelstwa polskiego oraz rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania w gotowiznie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać i fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartość 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym obwieszczeniem publicznem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo, o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dniu powszednim od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

77/VI. Komornik Sądowy (—) R. Zan.

Akta Nr. 363/33. Km.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru XI-go, zam. w Wilnie, przy ulicy Zygmuntońskiej Nr. 12/6, na zasadzie art. 676 § 1 i 679 K. P. C., obwieszcza, że w dniu 18 czerwca 1934 roku, od godziny 10-ej rano, w Sali Posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wilnie Nr. 1, przy ulicy 3-go Maja Nr. 4, odbędzie się w drodze licytacji publicznej sprzedaż nieruchomości należące do Ewy Gotfrydowej, położonej w Wilnie, przy ulicy Witoldowej Nr. 21, składającej się z placu ziemi obszaru 549,08 sąż. kw., czyli 2.498,32 mtr. kw. z zabudowaniami, szczegółowo opisanymi w protokóle zajęcia z dnia 10. III. 1933 roku.

Powyższa nieruchomość posiada księgę hipoteczną, przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, w Wydziale Hipotecznym, opatrzoną Nr. hipotecznym 3329, w której w dziale IV-tym są ujawnione pożyczki, kaucje i ostrzeżenia na rzecz różnych wierzycieli hipotecznych w sumie łącznej 13770 dol. i 25.622 zł., pozatem ciążą inne ścieśnienia i ograniczenia, wymienione w dziale III-cim tejże księgi hipotecznej.

Nieruchomość ta we wspólnym posiadaniu z innymi osobami nie znajduje się, w zastawie nie jest, natomiast jest w dzierżawiona S-cie Akc. „Polskie Radio Rozgłośnia Wileńska” na termin lat 3, poczynając od dnia 6. IX. 1932 roku i podlega sprzedaży w całości na zaspokojenie pretensji Aliny Naruszewiczówny.

Nieruchomość ta została oszacowana w sumie siedemdziesiąt sześć tysięcy (76.000) złotych.

Na zasadzie art. 709 K. P. C. licytacja rozpocznie się od sumy wywołania pięćdziesiąt tysięcy sześćset czterdzieści osiem (50.668) złotych.

Osoby zamierzające przyjąć udział w licytacji winne są złożyć Komornikowi, działającemu, dowody posiadania obywatelstwa polskiego oraz rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania w gotowiznie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać i fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartość 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym obwieszczeniem publicznem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo, o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dniu powszednim od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

76/VI. Komornik Sądowy (—) R. Zan.

Wydział Powiatowy w Szczuczynie ogłasza KONKURS

na stanowisko lekarza rejonowego w Orli nad Niemnem. — Do stanowiska przywiązane są pobory: ryczałt 150 zł. miesięcznie i mieszkanie oraz wynagrodzenie za porady lekarskie od chorych w wysokości 1 zł. przyjmowanych w przychodni. — Wolna praktyka lekarska — dozwolona. Bliższe warunki do omówienia.

Termin wnoszenia ofert do dnia 25 maja 1934 roku. — Oferty należy kierować do Wydziału Powiatowego w Szczuczynie — wojew. Nowogrodzkie.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta Dr. J. CZUSZKIEWICZ.

trzoną Nr. hipotecznym 9217, w której w dziale IV-tym są ujawnione kaucje i ostrzeżenia na rzecz różnych wierzycieli hipotecznych w sumie łącznej 25.000 złotych w złocie i 500 złotych w 1/100 i kosztami.

Powyższa nieruchomość we wspólnym posiadaniu z innymi osobami nie znajduje się, w zastawie jak również w dzierżawie nie jest i podlega sprzedaży w całości na zaspokojenie pretensji Banku Handlowego w Warszawie.

Nieruchomość ta została oszacowana w sumie dwanaście tysięcy (12.000) złotych.

Licytacja rozpocznie się od sumy wywołania dziewięć tysięcy (9000) złotych.

Osoby zamierzające przyjąć udział w licytacji winne są złożyć Komornikowi, działającemu, dowody posiadania obywatelstwa polskiego oraz rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania w gotowiznie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać i fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartość 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym obwieszczeniem publicznem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo, o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego Sądu nakazujące zawieszenie egzekucji; że w ciągu ostatnich 2-ch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dniu powszednim od godziny 8-ej do 18-ej akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

79/VI. Komornik Sądowy (—) R. Zan.

Akta Nr. 81/34. Km.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru XI-go, zam. w Wilnie, przy ulicy Zygmuntońskiej Nr. 12/6, na zasadzie art. 676 § 1 i 679 K. P. C. oraz polecenia Sądu Grodzkiego w Wilnie z dn. 4 maja 1934 r., obwieszcza, że w dniu 18 czerwca 1934 roku, od godziny 10-ej rano, w Sali Posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wilnie Nr. 1, przy ulicy 3-go Maja Nr. 4, odbędzie się w drodze licytacji publicznej sprzedaż nieruchomości należące do spadkobierców zmarłego Aleksandra Bobrowicza w osobach: Anny Bobrowiczowej, pełnoletniego Leona, niepełnoletniej Heleny i małoletniego Bronisława Bobrowiczów, położonej w Wilnie, przy ulicy Litewskiej Nr. 8, składającej się z placu ziemi obszaru 244,3 sąż. kw., czyli 1112,078 mtr. kw. bez zabudowań.

Powyższa nieruchomość księgi hipotecznej nie posiada, we wspólnym posiadaniu z innymi osobami nie znajduje się, w dzierżawie jak również w zastawie nie jest i podlega sprzedaży w całości.

Nieruchomość ta została oszacowana w sumie sześć tysięcy trzydzieści osiemdziesiąt (6380) złotych.

Licytacja rozpocznie się od sumy wywołania cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt pięć (4785) złotych.

Osoby zamierzające przyjąć udział w licytacji winne są złożyć Komornikowi, działającemu, dowody posiadania obywatelstwa polskiego oraz rękojmię w wysokości 1/10 części sumy oszacowania w gotowiznie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać i fundusze małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartość 3/4 części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne o ile dodatkowym obwieszczeniem publicznem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne; że prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności